

Brassói Lapok

XXXVIII. évfolyam
223. szám

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

Péntek
1932. évi szeptember 30

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre havonként 60 lej, postai szétküldéssel; Brassóban és mindazon helységeken, ahol a kihordás nem posta útján történik, a kihordónak a kézbesítési díj külön megfizetendő. Ez a kézbesítési díj havonként 8 lej. — Külföldre negyedévre 300 lej, fél évre 600 lej, egész évre 1200 lej. Magyarországra negyedévre 12 pengő, fél évre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — Az előfizetési díj átutalható postautalványon vagy fizethető nyugta ellenében a lap utolsó oldalán felsorolt pénzbeszedő-meghízottainak kezeihez. Magyarországon postatakarékpénztári számlánk száma 12,174. HIRDETÉSEK díja 6 lej, szövegoldalon elhelyezve 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők.

Csaba népe

nem hiába nézte éccakánként a csillagokkal kivert Hadak-utját és nem hiába könyörgött segítségért. A hun királyfi megszánta elárvult székely unokáit. Nyergetett, nyeregbeszállt és, mint az égből jött villám ugratott le a genfi zöldasztalhoz, ahol a csikiak panasza fekszik. És Attila legkisebb fia most se járt hiába; a Népszövetség visszaitélte tulajdonosainak a Csiki Magánjavarakat. — Aztán, mint valami jól sikerült portyázás után hazatért birodalmába, a Tejutra, ahol opális fényben ragyognak a csillagok.

Csaba visszament, de ittmaradt a népe, a székely. Honmaradtak minden könyves reménységgel, mert a Népszövetség döntése — sajnos — még csak félgőzelem. Papírra ugyan és etikailag igazságot adtak a vagyonuktól megfosztott csikiaknak, de a valóság még olyan meszsi van, mint hozzánk a Tejut.

A népszövetségi tanács ugyanis kimondja, hogy mindazt a vagyont, amit az 1923 évi leltár kimutató — vissza kell kapniok a székelyeknek. Ugyanakkor azonban bejecsusztott a javaslatba egy pár olyan mondat is, ami arra készíti a csikiakat, hogy felkiáltssanak: „Adtál uram adtál, — de nincs köszönet benne”. A genfi határozat ugyanis többek között azt mondja: „Visszaállítják a Magánjavarak kezelését, azonban működésének szabályzatát összhangba kell hozni a román állam alkotmányával”.

Hogy ezt az „összehangolást” a gyakorlatban miként hangszerelik, erre Genf nem, de Bukarest adja meg a választ. Az a Bukarest, amely eddig, mint körömszakadtáig védekező alperes állt a genfi bíróság előtt. Tehát elképzelhető, hogy micsoda hangzavar lesz ebből az összhangból. Bizonyos, hogy a csiki székelynek fájul meg a feje.

De van ennek a határozatnak más hibája is. Ez pedig: elfogadásra ajánlja a Népszövetség a javaslatot a román kormánynak, a kérdés jogi részét azonban nyitva hagyja. Ebből az következik, hogy amennyiben a román állam nem fogadná el, úgy megy a per tovább, tovább és Isten tudja mikor lesz vége.

Azonban higyjük el azt, hogy a mostani kormány megunt hallgatni a csikiak segélykiáltását és elfogadják a Genfből küldött ajánlatot. Mi lesz akkor? A hatóságok kiszállnak a helyszínre. De mikor? Adadják az elvett hat és fél ezer hektárnyi erdőt, legelőt és mindennemű más vagyont, amit annak idején jogtalanul elvettek. De mit és milyen állapotban adják vissza?

Kérdések, amelyekre nincs felelet. Csupán a megrikkított csiki erdők lombhullató fái adják meg a választ? S ez a válasz nem elégítheti ki a Magánjavarak tulajdonosait, mert egy teljesen ép, szinte érintetlen erdőség helyett sok helyt letarolt hegyoldalak merednek régi gazdáikra.

„Adtál uram, — de nincs köszönet benne” — visszhangzik bennünk is a székelyek zokogása, akik amig idáig eljutottak, opálusra sirták a szemeiket.

Későn jutott el Csaba a genfi asztalhoz. Vagy nyolc évvel hamarabb kellett volna odaérkeznie. 1923-ban. Akkor még ilyenkor, szeptember végén nyitlak a völgyben a kerti és erdei virágok. A kökörcsin is hirdette az életet. A rigó is szebben énekelt. A székelyek is gazdagok voltak. — De ma?

Nincs Csikban se boldogság, se öröm. Talán annak se tudnak örülni nagyon, hogy most visszakapják, amit annak idején elvettek tőlük. S ilyenkor felnéznek bánatosan, talán egy kis szemrehányással is oda, ahol Csaba királyfi lakik és — szomorúan arra gondolnak, hogy talán már mindenki elhagyta őket.

Az első kedvező genfi ítélet

Eldőlt a nagy per

Visszaitélte a székelyeknek a Népszövetség az elvett Csiki Magánjavarakat

Hatezerhétszáz hektár erdő és legelő, az összes városi ingatlanok kerülnek vissza a székelyekhez — A borszéki üdülőházakat is visszakapják

Genf, szeptember 28.

A nagy per eldőlt. A legmagasabb nemzetközi fórum, a Népszövetség mondotta ki az ítéletet a Csiki Magánjavarak ügyében s annyi reménytelen tárgyalás után végre úgy döntött, hogy az ítélet formailag a legteljesebb mértékben kielégítheti a csiki székelység jogos igényeit.

A Csiki Magánjavarak elkobzása miatt beadott petíció sorsa elég kalandos volt. A népszövetségi tanács több alkalommal is tárgyalta s körülbelül egy évvel ezelőtt hozta azt a határozatot a román kormány elölterjesztésére, hogy a Csiki Magánjavarak igazgatósága igyekezzék megegyezni a kormánnyal. Kiderült azonban, hogy a kormány részéről csak taktikai fogás volt a közvetlen tárgyalások felajánlása, mert amikor a Magánjavarak megbízottai leültek a zöld asztalhoz tárgyalni, mindig olyan követeléseket támasztottak a kormány részéről, amelyeket teljesíteniük

egyértelmű lett volna a tökéletes jogfeladással.

Igy került vissza a bonyodalmas per a Népszövetség magas fóruma elé. A pénzügyi főbizottság, amely a kedd délelőtti ülésen foglalkozott a benyújtott petícióval, végre tett is valamit, ami előbbre viszi a kérdést egy hatalmas lépéssel.

Elfogadta azt az előadói jelentést, amelyet a japán delegátus terjesztett elő.

Formai és lényegi szempontból is fontos, hogy az előadói jelentésben foglalt elintézési javaslatot gyakorlati kivétel-ség szempontjából az e célra kiküldött harmas bizottság és a Népszövetség kisebbségi szakosztályának vezetősége is általánosan elfogadta és helyben hagyta.

A jelentésben foglalt javaslat kimondja, hogy a kormány köteles a Csiki Magánjavarak elkobzott vagyonkomplexumát visszaadni a következő feltételek mellett:

A javaslat szövege

Visszaállítják a magánjavarak kezelését, működésének a szabályzatát azonban összhangba hozzák a román alkotmánnyal

visszaadják a városi ingatlanokat, továbbá a többi vagyont is az 1923-beli leltár értelmében

a borszéki üdülő-házakat, valamint 6200 hektárnyi legelőt és erdőt, amelyeknek becserkéke 50 és félmillió lej, évi jövedelme pedig egymillió.

A magánjavarak hivatalnokai a román állami tisztviselőkével azonos jogállapotot fognak élvezni.

A csikszereidai leányliceumot állami intézetként átvesszik, biztosítva az anyanyelvi használatát az oktatás minden fokán. Ugyanígy államosítják a csiksomlyói árvaházat is magyarnyelvű oktatás mellett, amennyiben megfelelő számú tanuló jelentkezik.

Ami a székely diákok segélyezését illeti, erre a magánjavarak új kezelésének kell megtalálnia a szükséges fedezetet, amennyiben ez szándékában van.

A javaslat elfogadásra ajánlja a fenti feltételeket a román kormánynak, a kérdés jogi részét nyitva hagyva.

A tanács egyhangúlag elfogadta a jelentést, abban a meggyőződésben, hogy ezt a román kormány is magáénak teszi.

Ha rövid visszapiantást vetünk a Csiki Magánjavarak történetére és mellőzzük a hatalmas vagyontest kifejlesztésének részleteit, akkor a legnevezetesebb dátum 1869 óta mindenesetre 1923, amikor a kormány elkobozta a csiki székely határőrezredhez tartozó családok birtokában levő javakat.

Hamis volt a kormány indokolása a történelmi adatokat illetőleg és nem is volt túlságosan etikus az eljárás. Mert amíg a kormány szükségesnek tartotta a csiki székelyek anyagi tönkretételét, addig a régi román határőrezredek leszármazottjainak jutott vagyonokat teljes érintetlenségükben meghagyta és például a karánsebesi volt 13. határőrezred birtokállományának statútumait a Monitorul Oficial 1925 évi július 3-iki, 145-ik számában megjelent rendeletével helyben is hagyta.

Egyedül a Csiki Magánjavarak, tehát kisebbségi vagyontörzs esetében talált a román állam olyan formulát, amely a régi birtokosokat máról-holnapra földönfutóvá tette.

Ezt a történelmi igazságtalanságot és

ezt a törvénytelen gesztust tetje jóvá a Népszövetség kedd délelőtti határozata. Egészen bizonyos, hogy a határozat leirhatatlan lelkesedést kelt a Székelyföldön s különösen Csikmegyében, amelynek né-

pe éppen a Magánjavarak elkobzása miatt csuszott a biztos pusztulás lejtőjére.

Most még csak egy fontos kérdés van hátra: a román kormánynak is magáévá kell tennie a Népszövetség döntését. S már tudjuk, hogy mit jelentett az, amikor a kormány önként ajánlotta fel a kibontakozást és a megegyezést. A Népszövetség döntése azonban éppen arra a lelkiismeretlen játékra adja meg a választ a kormánynak, amelyet az utolsó évben folytatott a Csiki Magánjavarak jogszertint, de hatalmi kényszerrel kisemmi-zett tulajdonosaival. Sajnos, nehéz elképzelni, hogy a román kormány szűn és ellenvetés nélkül tegye magáévá a Népszövetség döntését, amely — hangsúlyozzuk megegyezően — csak formailag, de nem gyakorlatilag és lényegileg ad elégtételt a koldusbotra juttatott csiki székelységnek.

A genfi döntésnek az a pontja, amelyik arról intézkedik, hogy a Csiki Magánjavarak kezelését visszaállítják csak éppen kezelési szabályzatát hozták összhangba a román alkotmánnyal, veszedelmes fogantyu lehet a kormány kezében, amely — ismerve az előzményeket — ezt fogja felhasználni arra, hogy mentől későbbre odázza el a kérdés valójában kibékítő és harmónikus megoldását. Amely a történetek után nem lehet más, mint a Csiki Magánjavarak birtokosainak legteljesebb elismerése évszázados jogaikban!

A Népszövetség döntésével kapcsolatban lehetetlen meg nem állanunk egy pillanatra a Csiki Magánjavarak vezetőinek: Györgypál Domokos dr., László Dezső dr. és Páll Gábor dr. neve és szerepe mellett. Ők készítették el a Népszövetség elé eljuttatott petíciót s hármuk közül különösen Páll Gábor volt az, aki itthon és a genfi fórumok előtt minden elkövetett az 1932 évi jogfosztás jóvátételére. Ha a döntés későn jött is meg, az nem az ő hibájuk. De hogy egyáltalán mégis eljuthatott e kedvező határozatig, az igenis — Páll Gábornak és társainak érdeméül tudható be.

A külföldi szakértők jelentése a genfi asztalon

A legszigorubb takarékoskosságot ajánlják Romániának

Genf, szeptember 28

Az a szakértő bizottság, amely nemrég Románia pénzügyi helyzetét tanulmányozta, megtette jelentését a Népszövetség előtt. A bizottság javaslatait még nem közölték a nyilvánossággal, annyi azonban mégis kiszivárgott, hogy a bizottság a legszigorubb takarékoskosságot írja elő a kormány számára s egyúttal arra is indítványt tesz, hogy a Népszövetség négy külföldi ellenőrt küldjön az országba a szakértőktől már előírt rendszabályok végrehajtásának ellenőrzésére.

Népszövetségi körökben ezek után biztosra vesszük, hogy ez a megoldás csak Románia technikai megsegítését jelenti és nem az újabb kölcsönt. Már pedig a romániai közvélemény és saját a népszövetségi szakértők munkálatai idején arra az álláspontra helyezkedett, hogy az ország nyomasztó pénzügyi helyzetén csak újabb külföldi kölcsönrel lehet segíteni.

„Nem kellene fényes uniformisok és alminiszterek!...”

Bukarest, szeptember 28.

A kamara keddi délelőtti ülésén a napirend előtti felszólalások rendjén Solomon Virgil többségi kéri, hogy sürgősen szavazzák meg azt a javaslatot, amely a mezőgazdasági cselédeknek és munkásoknak mentességet ad a betegségélyző díjainak fizetése alól. A kamara Solomon javaslatát megszavazza.

Teianu többségi sérelmezi, hogy Lupu állandóan sértő kifejezéseket használ képviselőtársaival szemben s ilyeneket mond róluk: „taknyos, golyós, szamar”. Ez a tónus nem illik a parlament méltóságához.

Mirescu: Sokba kerül az államnak ez a veszekedés!

A vagyonrevíziós törvényjavaslat vitájában Perieteanu örömmel állapítja meg, hogy az egész parlament magáévá tette a javaslatot, amelyet tulajdonképpen Titulescu vetett fel még 1921-ben.

Goiceanu: Romániában mindig a feljelentőket büntetik meg, de sohasem az igazi bűnösöket.

Konverziós vita — intermezzóval

A kamara keddi délutáni ülése ismét a személyes természetű vitákkal kezdődött. Teianu és Lupu szópárbaja után Pompiliu Joanescu betérjé a konverzió módosításáról szóló javaslatot, amely annyira vihar után végre a kamara plénuma elé került, hogy újabb viharokra adjon alkalmat.

A javaslat vitáját a liberálisok kezdik meg.

Tatarescu: A liberális párt már 1930-ban foglalkozott a konverzió gondolatával. Ezért szavazta meg az Argetoianu-féle törvényt is, bár leszögezte, hogy hiányosnak tartja, mert a javaslat nem gondoskodik a hitelezők védelméről. Ez a hiányosság vezetett most ahhoz a katasztrófához, hogy a kormány módosítani kell a törvényt. Erre a módosításra is szükség van, viszont hiányosnak tartja ezt a javaslatot is.

A 10 hektáron aluli birtokosok adósságlengedését, illetve csökkentését a kormány megígérte, tehát meg is kellett volna tartania.

A moratórium nem megoldás. Mi lesz azután, ha a moratórium idő letelik? A hitelezők kártalanításáról ezuttal sem történt gondoskodás, sőt

még arra sincs garancia, hogy a kamatlatbat általánosságban leszáltsák.

Deleanu georgista a városi konverziót sürgeti és általában a konverzió finanszírozásának szükségességét szögezi le.

Mironescu meglepetésszerűen azt kéri, hogy

a szenátusban kibővített finánc törvényeket vegye napirendre a kamara és szavazza meg.

Tájékoztató beszédet is tart. A költségvetés kiegyensúlyozása érdekében már sikerült egy milliárdot törölnie a költségvetésből. Ez azonban nem elég: hárommilliárdos megtakarításra van szükség.

A szenátusi módosítások erre céloznak. A tisztviselők óriási száma nyomasztólág hat a költségvetésre. A tisztviselői fizetések kérdése is...

Itt a pénzügyminiszeri expozé felbeszakadt, mert a liberálisok állandó közbeszólásokkal zavarták Mironescut. Sűrűn hangoztatták, hogy a kormány tagjai között is állandó ellentét van, nem tudnak megegyezni a törvényekben.

Mirto így szól Ducához:

— Önök azt mondják, hogy a kormány tagjai nem tudnak megegyezni a törvények kérdésében s a pénzügyminiszternek az ellenzékek kell fordulnia, ha meg akarja szavaztatni a javaslatot. Nos, rendben van. Vállaljanak önök szolidaritást a pénzügyminiszterrel és jelentse ki Ön itt a kamara előtt, hogy pártja nevében hozzájárul a tisztviselői fizetések csökkentéséhez.

Duca dühösen: Kérem, ne szellemeskedjék!

Lupu: Majd Juniánt segítségül hívják, hogy rendezze a kérdést!

Mironescu azzal fejezi be a beszédét, hogy a kormányban igencs teljes az egyetértés. Az egyáltalában nem jelent meg ellentétet, ha a kérdéseket megvitatják és mérlegelik. Ő egyelőre nem ragaszkodik a szenátusban bepótoltt indítványok megszavazásához, de akkor a tisztviselői fizetések leszálítása helyett

Lupu: Nem ér az egész semmit. Évente még 100 ezer lejt jövedelem sem folyik be az ellenőrzött vagyonok révén.

Perieteanu 2 órás beszéde után Popovici igazságügyminiszter védelmezi a javaslatot, majd Prelipceanu kuzista kérdezi:

— Mi lesz a sajtóval?

Roznoveanu szociáldemokrata kéri, hogy a megfelelő szakaszt úgy módosítsák, hogy

a bűnös uton szerzett vagyont az örökösöktől is elkobozhassák.

A kamara a módosítást meg is szavazza.

Roznoveanu ezután azt kéri, hogy a feljelentőkre vonatkozó szakaszi tegyek pontosabbá. Azt is kéri, hogy minden tisztviselő tegyen jelentést vagyona állapotaáról.

Javaslatait azonban a kamara elveti.

A délelőtti ülés végén a javaslatot a szakaszonkénti vita során is megszavazták.

valami más megoldást kell találni a költségvetési egyensúly helyreállítására.

Dinu Bratianu belátja, hogy a tisztviselői létszám fölöslegesen nagy. A szenátusban beiktatott módosításokat nem szavazza meg, hiszen ott arról van szó, hogy leszálítsák a tisztviselők fizetését s ugyanakkor a közvetett adók fellemlésével drágaságot idéznek elő, hogy annál kevésbé tudjanak megélni a tisztviselők.

Lupu nyomtatékosan követeli a takarékoságot, de nem a tisztviselői fizetéseké. Nem kell fényes királyi palota és nem kellene fényes uniformisok. Nem

Vörökre akarták festeni a kommunisták a szófiai városházát

Megsemmisíti a bolgár kormány a főváros tanácsválasztását, mert sokalja a kommunista tagokat

Szofia, szeptember 28.

A vasárnapi központi választáson tudvalevőleg a kommunisták igen előretértek a bolgár fővárosban. A 35 központi tanácsosi hely közül 12 a kommunistáké, ugyanannyi a kormánypárté, 4 a Cancoff féle szélsőjobbaldalé és 3 kisebb alakulatoké. Megeshetik tehát, hogy amikor az új tanács összeül, kommunistát választanak meg polgármesternek.

A kormány természetesen nem akarja bevárni, hogy ez megtörténhessen. Tegnap este rendkívüli minisztertanácsot tartott, amelyen elhatározta, hogy megsemmisíti a vasárnapi választásokat és

kellene alminiszterek, inspektorok és sajtóattasék. Minden három országban csak egy követtséget állítsunk fel. Nem érti, hogy

miért kell a sanfranciskói sajtóattasénak 150 ezer lejes havi fizetés.

Cuza: A királyi palotát igen is, fel kell építeni, ugyanakkor azouban fel kell függeszteni a külföldi adósságok fizetését.

Goga javaslatával jön. Küldjenek ki a belügy, pénzügy és az igazságügyminisztériumok egy bizottságot, amelyben a tisztviselők szindikátusa is tagságot kap és ez a bizottság határozzon a tisztviselő létszám apasztása kérdésében.

Goga javaslatához Negura liberális, Dreghiciu és Vagaunescu többségiek szólnak hozzá. Az egyik többségi a vita beakasztását kéri, csak hogy az ellenzék többségben van és az indítványt leszavazza. Közben a többségi képviselők meg szaporodtak s így a javaslatot elvetik.

Prelipceanu cuzista a nyugdíjas altisztekről beszél, akikről egy héttel ezelőtt már interpellált. Most itt vannak ezek az altisztek és a római arénában telepedtek meg.

Egy lupista: Le akarták tartóztatni őket, mire kimondották, hogy éhség-sztrájkba kezdenek és azt meg is kezdték.

Mironescu: Ahol a nyugdíjas altisztek nem kaptak földet, ott nem volt föld. Erről a kormány nem tehet.

Voicu Nifescu kijelenti, hogy nála volt egy küldöttség. Annak a küldöttségnek is megmondotta, hogy ahol felosztásra váró föld van, ott adnak nekik, ahol azonban nincs, ott nem adhatnak, mert nincs honnan.

Az ülés folyik.

ban, mint a birodalmi gyűlés elnökének, kötelessége volt a házat megoédeni a kormány tulkapásai ellen.

— A kormánynyilatkozat felolvasása nem tulkapás, — vetette közbe a kancellár.

— A kancellár azonban házszabályellenesen a szavazás megnyitása után tette asztalomra a felosztásról szóló elnöki kéziratot, — replikázott Göring. — Egyébként nem is veti észre, hogy a kancellár szólan akar.

Papen a továbbiakban kijelentette, hogy mindent megtett a birodalmi gyűlés felosztásának elkerülésére és kérte Göringet is annak megakadályozására.

A birodalmi gyűlés jogvédelmi bizottsága csak a késő esti órákban hozott határozatot, még pedig a nemzeti szocialisták, a centrum és a bajor néppárti szavazataival, a német nemzetiek ellenében, a nemzeti szocialisták módosított indítványát fogadták el, amely a következőket állapítja meg:

Papen kancellár csak akkor jelentkezett szólásra, amikor Göring elnök már megnyitotta a szavazást, holott lett volna ideje módja is kellő időben jelentkezni. Papen ki-jelentéseiből az derül ki, hogy a birodalmi kormány az eredeti elhatározása, hogy a parlament minden körülmények között előbb feloszlassa, mintsem a lesavazást megtörténhetik.

A német közvélemény most óriási érdeklődéssel várja, hogy mik lesznek a jogügyi bizottság döntésének következményei.

Házak százait döntötte össze a vihar Virginia szigetén

Newyork, szeptember 28.

A portorricói San-Huan felhő borzalmas orkán pusztított. A vihar először Virginia sziget keleti részét söpörte végig, majd San-Huan fölé érkezett, ahol óriási károkat okozott. Eddig 50 halottat és többszáz sebesültet jelentenek. Házak százai dűltek össze. Az anyagi kárt 11 millió dollárra becsülik.

Ujból öltek Gyergyóalfaluban

Csikszereda, szeptember 28

A csikszeredai törvényssék előtt most folvik az Avéd-féle gyergyóalfalusi bombamerénylet izgalmas főtárgyalását. El-alatt az idő alatt újabb gyilkosság történt Gyergyóalfaluban. Hétfőn éjjel az egyik kocsimában 8 legény mulatott. Mulatság közben összeszólkalkoztak, majd verekedésre került a dolog. Előkerült a bicskák. Egyszer csak irtózatossikolyhasított át a levegőn és a következő pillanathban holtan esett össze Basa Barica Imre. A csendőrség nyomában a helyszínrésietett és sikerült letartóztatnia 5-öt a verekedők közül, míg kettő Ferenc Ignác és Simon István nyomtalanul eltűntek. A letartóztatott legénynek vallomása szerint Fejér Fülöp és György Gyula ejtették a halálos késszurásokat Basa Barica Imrén. A két gyanúsított tagad. A vizsgálfolvik.

Genf Ausztriát dicséri Magyarországot megfeddi

Genf, szeptember 28.

A Népszövetség pénzügyi bizottsága tegnap bizalmas megbeszélést tartott. Kiszivárgott hírek szerint a bizottság megelégedéssel vette tudomásul, hogy Ausztria pénzügyi helyzete lényegesen javult, amennyiben az állami költségvetés deficitje 350 millió shillingről 25 millióra esett vissza. A javaslat részben az ügyesen beszervezett idegenforgalomnak, részben pedig annak tulajdonítják, hogy az osztrák kormány híven követte a népszövetségi kiküldötték pénzügyi tanácsait. Eppen ebben a tekintetben volt panasz Magyarországra ellen, amely nem vette kellőn figyelembe a népszövetségi utasításokat. A bizottság körében erős áramlat keletkezett, amely Magyarországnak elsősorban azt a tanácsot akarja adni, hogy építse le a veszteséggel dolgozó állami üzemeit.

Forum Mozzó Brassó

KÉT ÓRÁS NEVETÉS!

KÉT ÓRÁS NEVETÉS!

SIEGFRIED ARNO

ELSŐ ÉS LEGSZENZACIÓSABB KATONAVIGJATÉKA

A VÁROS LEGSZEBB FÉRFIA

(DER SCHÖNSTE MANN IM STAATE)

NÓTI KÁROLY

a magyar humor nagy mesterének vigjátéka alapján készült német film-premierbemutatója

CSÜTÖRTÖK, SZEPTEMBER 29-10

CSÜTÖRTÖK, SZEPTEMBER 29-10

Hamis tanuzással vádolja egymást a védelem és a vád

Revolver az Avéd-tárgyaláson

Bűnvádi eljárást indított az ügyész dr. Sándor Balázs ellen, aki revolvért hozott magával a tárgyalásra — „Barabás görbe utakon járt” — mondja az egyik tanu

Csikszereda, szeptember 28.
A gvergyóalfalusi bombapör tárgyalásának kedd délelőtti folytatását ismét Sándor Balázs dr. kihallgatásával kezdik meg. Ezúttal Ábrahám dr., Barabás védője intézett a tanuhoz kérdéseket. A kérdésekben és a feleletekben újra és újra felkavarodott az a megdöbbentően sok szenny és piszok, amely Gvergyóalfalu életét elsodorja a tragikus bombamerényletig. A tárgyalás legnagyobb meglepetése az volt, hogy Sándor Balázs dr. kihallgatása közben ösztönösen nyúlt a revolverzsebéhez s később Antonescu elnök az ügyész indítványára a revolvért el is kobozta.

A két ügyvéd érdekfeszítő szópárbaja a bíróság előtt a következőkben zajlott le:

Ábrahám dr.: Elhiszi-e, hogy Barabás pénzzel és fenyegetésekkel szerzett tanukat?

Sándor dr.: Igen, mert tudom, hogy Barabás több olyan emberre fogott revolvért, aki most tanuként szerepel az ügyben. S ezenkívül pénz is volt bőven.

Ábrahám dr.: Fenntartja-e azt az állítást, hogy a nyilatkozat aláírására Barabás revolverrel kényszerítette a tanukat?

Sándor dr.: Fenntartom.

Ábrahám dr.: Fenntartja-e azt, hogy Ungvári bocsánatkérését és nyilatkozatát is pénzzel készítették elő?

Sándor dr.: Fenntartom, mert így mondták nekem azok a tanuk, akik ott részt vettek.

Ábrahám: Elhitte-e, hogy van Alfaluban egy banda, amely mindenre kapható és hogy Ungvári is ehhez a bandához tartozik?

Sándor: Igen, mert rengeteg peres ügyben tapasztaltam, hogy Alfaluban sok hamistanu akad.

Ábrahám: Szavahihető, becsületes ember Ungvári?

Sándor: Azt hiszem, mindent megmondtam róla azzal, hogy nem fogadtam és nem álltam szóba vele.

Ábrahám: Igaz-e, hogy ön nyolc éve nem beszél Barabással?

Sándor: Ugy nevelkedtem, hogy az igazságot keressem. Aki görbe utakon jár, azzal nem beszélek. Barabás egész életében görbe utakon járt. Haragot azonban nem tartok.

Ábrahám: Hányszor jelentette fel Barabást?

Sándor: Több sajtópert indítottam ellene és bűnvádi feljelentéseket is adtam be. Legutóbb azért, mert egyik peremben hamis nyilatkozatot szerkesztett. Nem tudom, hány feljelentést adhattam be, mert mindig klienseim megbízásából jártam el.

A két ügyvéd vitába keveredik s annak során kiderül, hogy Barabás s társai magyargyalázónak, kommunistának tüntették fel dr. Sándor Balázst, hogy népszerűségét tönkre tegyék.

Ábrahám: Igaz-e, hogy egy peres ügy miatt le akarta lőni Barabást?

Sándor: Egy perfelvétel alkalmával csúnyán összevesztünk a gvergyószentmiklósi járásbíróval. Barabás sértő kifejezéseket használt, mire önkéntelenül revolverem után nyultam: De Barabás is revolveréhez kapott s figyelmeztetett: nála is van fegyver.

Beszéd közben Sándor dr. hátulso zsebéhez nyúl s az elnök hirtelen rászól:

— Van-e most revolver önénél?

Sándor: Van. Itt van az engedély.

Fegyvertartási engedélyét és revolverét leteszi az elnök elé.

Ábrahám dr. ezután több kérdést tesz fel a tanuhoz, s heves szóváltások után tisztázzák, hogy miképpen került bele a perbe Sándor dr., mint a magánvád képviselője.

Sándor dr. kihallgatása után az ügyész azt indítványozza, hogy az ügyvéd revolverét kobozzák el és jegyzőkönyv kíséretében tegyék át az ügyvédséghez.

— Bűnvádi eljárást akarok indítani az ügyvéd ellen — mondotta az ügyész — akinek tudnia kellett volna, hogy a fegyvertartási törvény szerint gyűléseken és hivatalos helyiségekben nem szabad fegyvert viselni. Ilyen izgalmas perben, ha az összes tanuk revolverrel vonulnának fel, adott pillanatban könnyen vérfürdőt rendezhetnénk.

A bíróság eleget tesz az ügyész kívánságának és a revolvért bűnjelként kiszolgáltatja.

Sándor azzal védekezik, hogy az éjszaka vidékről érkezett s minthogy azzal fenyegették meg, hogy elteszik láb alól, ajánlatosnak tartotta fegyvert hordani magánál.

Antonescu elnök még néhány kérdést intéz az ügyvédhez, majd felszólítja a fe-

leket, hogy tegyék meg előterjesztésüket a tanu megesketésére vonatkozólag. Az ügyész kéri az összes kihallgatott tanuk megesketését, hogy aztán eljárást indíthassanak azok ellen, akiket hamis tanuvallomáson és eskün fogtak. Az ügyész álláspontját fogadja el a magánvád és a védelem képviselője is, kivéve Barabás János védőjét. Ábrahám dr. előadja, hogy a törvénysszék ennyi időn keresztül meggyőződhetett arról, hogy ki beszél igazat és ki hazudik. Ellenzi Ungvári megesketését. Ügyész tiltakozik ez ellen, hiszen

A törvénysszék hosszas tanácskozás után elrendeli Baldi Popp dr., Ungvári András, Berszán János, Orosz Béla, Pál Antal, Ferencz András, Balázs Ferenc és Sándor Balázs dr. megesketését.

Alig hangzanak el az eskü szavai, az ügyész aktacsomót helyez az elnök elé, s bejelenti, hogy a gvergyóalfalusi csendőrmester hétfőn házkutatás alkalmával találta Baricz Imre lakásán. Az akták azokat a vallomások tartalmazzák, amelyeket Barabás tanui a vizsgálóbíróknál és

éppen Ungvári volt az egyetlen tanu, aki a héthónapos tárgyalás alatt egyetlen egy szer sem keveredett ellentmondásba.

Debu Pál dr., Pál Dénes védője is kikel Ábrahám okoskodása ellen s hangsúlyozza, hogy Barabás tanui hazudnak. Indítványozza, hogy az eskü letétele után Pál Antal és Balázs Ferencet tartóztassák le hamis eskü miatt.

Sándor dr. is az összes tanuk megesketését követeli s bejelenti, hogy hamis eskü miatt kik ellen kéri az eljárás megindítását.

Megesketik a tanukat

itt a törvénysszéken is tettek. A vallomások szövegét Barabás írógépén kopogtatták le. Ott van egy aktacsomó a Barabás földjeinek bérbeadásáról szóló szerződésekről. Bérleti azok, akik most mentőtanuként vonultak fel a tárgyalásra.

A bíróság Baricz Imrét akarja kikérdezni, de a tanu nyomtalanul eltűnt. Táviratilag adnak ki elővezetési parancsot ellene. Visszatartják Ungvárit is, a per befejeztéig, hogy a szembesítések elől el ne tűnjön.

Az egységespárt idegeskedik a Gömbös-kombináció miatt

Gömbös koncentrációs kormányt akar

Budapest, szeptember 28.

A magyar kormányválságban a keddi nap sem hozott megoldást s mindössze az a feltevés erősödött meg, hogy az új kormány megalakítására valóban Gömbös Gyulának van a legtöbb esélye.

Az egységespártban ennek a megoldásnak nem tulságosan örülnek, mert attól tartanak, hogy Gömbös nem kizárólag az egységespártra támaszkodik az új kabinet megalakításakor, hanem más pártok bevonásával koncentrációt akar majd megvalósítani. Ezt a véleményt arra alapítják, hogy Gömbös, aki még nem kapott megbízást a kormányalakításra — már kedden tárgyalt Ulain Ferencel és Eckhardt Tiborral, akik régi fegyvertársai. S az egységespártban sokan rossznéven is veszik, hogy Gömbös mintegy eléje vág az eseményeknek és már a designálás hivatalos publikálása előtt megkezdte a tárgyalásokat.

A szerda reggel megjelent budapesti lapok általában nyugodtan fogadták azt a hírt, amely szerint Gömbös kap a legnagyobb valószínűség szerint megbízást a kormány megalakítására s leszögezik, hogy az egységespárt egyik részére és a kisgazdapártra akar támaszkodni a kabinet összeállításánál. Jólértcsült körök-

ben úgy tudják, hogy Gömbösnek már határozott gazdasági programja is van a termelés és a fogyasztás emelésére.

Valószínű, hogy akármilyen biztosnak is látszik Gömbös megbízása, a designálás szerdán még nem történik meg. Nem történhetik meg azért, mert Gömbös maga még szerdán délután is kihallgatásra megy a kormányzó elé, aki csütörtökre és péntekre is több politikust hívott meg audienciára. Szerdán délután egyébként Korányi Frigyes báró és Keresztes-Fischer Ferenc is megjelenik Horthy kormányzó előtt.

A Gömbös-kombináció mellett szól az is, hogy a kormányzó Lázár Andort is meghívta kihallgatásra. Lázár ugyan fiatal ember a pártban, csoportja sincsen, de Gömbösnek politikai államtikárja volt.

Gömbös Gyula maga egyelőre teljesen elzárkózik és semmiféle irányban nem adott nyilatkozatot, amelyből designálásának körülményeire következtetni lehetett volna.

A Nemzeti Ujság szerdai száma támadást intézett Gömbös ellen s ebből a cikkből biztosra veszik, hogy ha Gömbös valóban megbízást is kap a kormány megalakítására, a kereszténypárt ellenzékbe megy vele szemben.

A merev francia magatartás felboríthatja a békét

Genf, szeptember 28.

A leszerelési konferencia, amely amugy is pozitív eredmények nélkül ülésezett évek óta, a német felfegyverkezési követelések folytán kritikus helyzetbe jutott. A helyzet e percben szinte teljesen reménytelen, mert a Genfben tárgyaló államférfiak semmilyen megállapodásra sem tudtak jutni.

Neurath báró német külügyminiszter azért utazott el Genfbe, hogy ha nem is hivatalos, de informatív jellegű tárgyalásokat folytasson és megkísérlelje a győző hatalmakkal az egyezkedést. Hétfőn már Genfben volt Herriot is, aki Simon angol külügyminiszterrel tárgyalt. Simon bizonyosan Neurathal folytatott vitája eredménytelenségéről számolt be, mert a Herriot-Simon megbeszélésről a legcélszerűbb biztató hangú nyilatkozatot sem adták ki, sőt

az angol külügyminiszter azonnal visszautazott Londonba. Genfben azt hiszik, hogy a genfi kudarc Simon bukását okozhatja s helyébe valószínűleg Baldwin kerül.

De ha a genfi államférfiak hivatalosan

nem is nyilatkoznak, a helyzet reménytelen volta világosan kiütözközik a saját állásfoglalásából és az egyes politikusok cikkeiből. Churchill neves angol politikus például kijelentette a Havas távirati iroda munkatársa előtt, hogy ha a hatalmak eddig nem is tudtak megegyezni a leszerelés dolgában, ez még nem jogosítja fel Németországot, hogy felfegyverkezzen. Az angol jegyzék ötödik pontja ugyanezt szögezi le. Németországban megszűnt a demokrácia és parlamentarizmus, a birodalmi kormányzat szelleme na ugyanaz, mint Vilmos császár idején és így semmilyen engedelemnek sincs helye.

A német sajtó viszont megdöbben azon, hogy az állig felfegyverzett Franciaország nem akarja elismerni Németország jogát, hogy szintén fegyverkezzen. Kimutatják, hogy a francia haditechnika milyen hihetetlen mértékben fejlődött és fejlődik állandóan. A merev francia magatartás eredménye — írja egyik lap — az európai béke felborulása lehet.

A német fegyverkezés ügye tehát egyelőre holtpontra jutott és újabb súlyos bonyodalmaktól lehet tartani.

A délutáni tárgyaláson Ávéd Kálmán áll a bíróság elé. A merénylet előtt éjjel és nappal, többször látta a tetteseket Barabással, akik a hátulso kapun jártak a lakására. Jelen volt a csendőrségen, amikor Baricz Imre kijelentette, hogy a Barabás érdekében tett vallomása hazugság s arra csak pénzért vállalkozott Barabás kitanítására. A merényletet megelőző estén Barabással együtt volt a Strasser-féle üzletben, ahol Barabás újságot olvasott éjjel.

Tanut a bíróság vallomására megesketi.

Darabus Avram, aki együtt ült a fogházban Pál Dénessel, elmondja, hogy Barabás négy izben összesen 75 lejt küldött be Pálnak. A pénzt később a vizsgálóbíróknál helyezték letétbe.

Ungvári Andrásné azt igazolja, hogy férjét Baricz naponta felkereste és sokszor csábította, hogy hagyja ott Ávédakat és álljon Barabás mellé, mert az nagy pénzeket fizet. Eldicsékedett, hogy Barabás menniv ígért neki és már egy dísznót is adott. Azon az éjszakán, amikor Barabás kiszabadult, Baricz Ungváriért jött s így szölt: „Itt van 2000 lej, ezt kiegészítjük tizre, csak gyere és add meg azt a nyilatkozatot, amit Barabás kér. Ha a pénzt megkaptad, a nyilatkozatod vissza is vonhatod. En is pénzt akarok tőle s azután cserben hagyom. De ha nem öjsz jószándékból, akkor viszlunk”. — Férjemet hajnalban kísérték haza nagy zeneszóval. Baricz, Pál Antal és Balázs Ferenc a merénylet után néhány héttel felkeresték Ungvárit, tanuknak ajánlkoztak, de ez a csendőrséghez és a vizsgálóbíróhoz utasította őket.

A bíróság Ábrahám dr. tiltakozása ellenére is megesketi Ungvárinét.

Horogkeresztesek ölelkezése

Hitler meglátogatja Cuzát?

Bukarest, szeptember 28.

A Jasiban megjelenő „Lvenimentul Moldovei” című lap szerint antiszemita körökben úgy tudják, hogy Hitler nemzetközi antiszemita akcióba kezd. Látogatást tesz a nagyobb európai államokban, majd Kelet felé veszi útját és Bukarestben a német nemzeti-szocialisták vezérét, Fabrijust, Jasiban pedig Cuzát keresi fel. A hír mindenesetre megerősítésre szorul.

— Gyomor- és bélzavaroknál, étvágytalanságnál, szorulásnál, felfúvódásnál, gyomorégésnél, felbőgésnél, szédülésnél, homlokfájásnál, hányingernél 1—2 pohár természetes „Ferenc József” keserűviz alaposan kitisztítja az emésztőutakat. Közkórházi jelentésekben olvassuk, hogy a Ferenc József vizet még a fekvő betegek is nagyon szívesen isszák és általános dicsérik. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Remeg a föld Debrecenben

Földgázkitörés a Hortobágyon

Debrecen, szeptember 28.

Debrecen városának már régen az volt a szándéka, hogy a Hortobágyi csárdát is ellássa jó ivóvízzel és ezért nemrég a csárda közelében artézi kutatást kezdtek meg. Három-négy hét előtt a furólyukból földgáz tört elő és ekkor a bányakapitányság alföldi kutató kirendeltsége is bekapcsolódott a munkálatokba. A furás tovább folyt és ma délután a furólyukból egyszerre mennydörgésszerű robajjal, óriási erővel tört elő a metángáz.

A hatalmas kitörés körülbelül 50 vagon homokot és iszapot dobott fel 30 méteres magasságba a levegőbe. A visszahulló óriási tömeg homok azonban a furólyukat ismét betemette úgy, hogy a földgáz kitörése megszűnt.

Nagyszámu munkásság állandóan a helyszínen tartózkodik, hogy minden pillanatban készen legyen a beavatkozásra. A csárda egész környékén állandóan erős morgás hallatszik a föld alól és a furólyuk közelében földrengésszerűen remeg a föld, erős robaj kíséretében.

Másfélhete ég egy erdő Svájcban

Basel, szeptember 28.

A Gotthard-vasútvonalon, Amste fölött az Arni-erdő a múlt hét közepe óta ég. Mintegy 2000 méter magasságban már több négyzetkilométernyi magas erdő esett a tüznek áldozatul. A tűz grandiózus látványt nyújt. Az erdő Uri kantónus és főleg lavinak feltartóztatására szolgált.

Nyílt levél Gál Sándor öngyilkos fiatalemberhez, aki néhány nappal ezelőtt a Dunába ugrott

(Mátrai Jenő váradi író „Zuhanás” című regényének margójára)

Kedves Barátom!

Utólag megpróbálom rekonstruálni az utolsó nap eseményeit, amelyek háromnapos barátságunk végét jelentették. Fontos ez azért, mert a lefolyt három hónap alatt, szinte azt lehetne mondani, minden órában bekövetkezhetett az, ami barátságunknak véget vetett, mégis most, hogy megtörtént, nem tudom elhinni, nem akarom elhinni, pedig már befejezett tények előtt állunk, igenis, Te, Gál Sándor, három havi barátság után — amely kivételes és felelhetetlen élmény volt — számomra — az utolsó nap estején az Erzsébet hidról a Dunába ugrottál és ott hagytál magammal és másokkal együtt, akik megdöbbenve álltunk a hid korlátjánál. Te, Gál Sándor, az erős, a szép, a kedves, jó fiú nem leszel többé. Minden fájdalom a mentőcsónakok szirénájában sikoltott, bugott, összefolyt az utolsó kiáltással, amely kiszorult belőled és felcsapott az agyvedlőig... Nem is tudom, hogyan érkeztem le a víz partiára, amelyre kihúztak, néhányszor megforgattak a saját tengelyed körül, leeresztettek a földre, akkor már te halott voltál, a hajad lelégt, a homlokodba és Mériné hiába rohogott, a bécsi gyors egyik elsőosztályú fulkéjében a Keleti pályaudvar felé...

Fulladt, meleg nyár volt, amikor megismerkedtünk. Állás nélkül sétáltál az utcán és szerelmes voltál Annába, aki a hitelbankban reggeltől délig és déltől estig. Te is dolgozni akartál, hogy elvehessed Annát feleségül, egész nap kilincselteled irodáitól-irodáig, lejártad a lábaidat, hiába! Nem ment. Akkor már senki sem kapott állást, akit egyszer leépítettek, miért lett volna Te kivétel? Rettenetes napok, hetek, hónapok voltak azok, amikor állást hajkurásztál, mert másoknak nagyon jó volt az élet, mások nem is dolgoztak és mégis rengeteg sok pénzt kerestek, de te ezt nem vetted észre, csak azt, hogy mások este hétkor fáradtan jöttek ki a gyárak, üzemek, irodák kapuin, elcsúszott a pénzük, a pénztárban és mindehhez neked nem volt meg a lehetőség, hogy elfáradj és fáradtan loholj Anna elé, aki viszont nagyon elfáradt és a Te karjaidban keresett pihenést.

Ezekben az időkben nagyon megértettük egymást, nem volt talaj a lábaid alatt, váltott hamisítottál, hogy pénzhez tudjál jutni. Ez volt az első lépés, amely a polgári morál etikája szerint azt jelentette, hogy „elindultál a lejtőn” pedig ha jobban utánagondoltál volna — később mennyire igazoltak az események — nem is kellett volna annyira mellre szívní a dolgot, Kreuger is hamisított, és inkább azt lehetne megkérdezni, hogy kik voltak azok a kivételes pénzzsenik, akik nem csinálták ugyanazt.

Barátságunk első hónapja után mit sem változtak a dolgok, az álmátlan éjszakák éppen úgy nem multak el, mint a pénztelenség, a gazdasági válság, a nyomor, az Anna iránt érzett szerelem. Inkább csak fokozódott minden és ebben az arányban nőtt a nyugtalanságod, a jövő reménytelensége ijesztően bástvázta magát elébed, néha azt hittem magam is, hogy nincsen más kivezető út, mint a — revolver... A hiábavaló kísérletezések és utána a bódult sétaték az utcák végtelenségében, Anna és a szerelem, az egvedüllet kibírhatatlansága, amikor minden ráfekszik az ember mellére, hogy alig bír lélegzetet venni... Oh, mindezeket nagyon megértettem, még azt is, amikor beadta az ajánlatodat arra a magántitkári állásra, ahova fényképet kértek mellékelni és amelyről tudtad, hogy a titkári teendőik egyik legfontosabb tényezője lesz, a főnök, az állást adó nő imádta, szeretése, szerelmi vágyainak kielégítése... Nem akartál a vásárra menni, mégis eladtad magad, megvásároltak, kibérelték a csókjaidat, a karod ölelését, a szemed nézését, a hangod bugását.

Selvemfiu lettél. A polgári erkölcsök bukancat vetettek benned, nem vetted észre, hogy a Mériné jobban tud ölelni, mint Anna, mert nagyobb gyakorlata van benne, hogy jobban csókol mint Anna, nem vetted észre, hogy nem a pénzért vagy a Mériné rabja, hanem magáért az asszonyért és elvégre is Te dolgoztál, kiérdemelted a fizetést amit azt hittél, hogy a csókjaidért számolnak le a kezéidhez... Ezek a gatlások érthetőek voltak, mert a háttérben ott volt Anna, szeliden, szüzen, rajongó imáddal és a selvemfiu mivoltának az a bizonyos sárga foltja, úgy éreztél, a homlokodon virít, pedig csak egy kis harc volt az egész, magaddal és a világgal. — Annáért! Minden csak Annáért volt, a váltóhamisítás, a Mériné csókja és pénze és a börtön, ahova a váltóhamisítás kiderítése után kerültél,

mert megszöktél Mérinétől, a pénz elől, a képzelt vád elől... *

A börtön. Itt találkoztál az első rendes emberrel, a Steinerrel, aki a munkaszolgálatban dolgozott, lebukott és akiről az első beszélgetés után megállapítottad, hogy nagyon rendes ember. Igazad volt, de ezentul nem voltál hajlandó menni. Innen datálódik a közöttünk felmerült nézeteltérés is, ami folytatódott ott, hogy nem adtad át az üzenetet Kupfernek, akinek az élete ettől az üzenettől függött és amit te elmulasztottál, annak ellenére, hogy kijöttél a börtönből és lelt volna időt és módod eleget tenni a Steiner kérdésnek... A Steinerrel folytatott beszélgetéseknek nem sikerült meggyőzőniük arról, hogy hol van a helyed a mai osztálytagozódások közepe. Elfogadtad a Steiner érveléseit, de nem tetted őket a magadévá. Elsiklottak melletted és te továbbra is csak arra gondoltál, hogy Re-

Háromszáz halott, több ezer sebesült a görögországi földrengés áldozata

Athén, szeptember 28.

Ujabb jelentés szerint a görögországi földrengés központja Chalkidiki félsziget volt, ahol hétfőn este föltíz után néhány perccel kezdődtek a földrengések. A községek lakossága páni félelemmel rohant ki a házaikból, de már menekülésre sem volt idő, mert a szünet nélküli ismétlődő borzalmas erejű lökések percek alatt rombaborítottak mindent. Az összeomlott házak alól sebesültek jajveszékeltése hal-

volver és Duna és Halál...

A világon huszonötmillió Gál Sándor él, most képzeld el, mi történne, ha ez a huszonötmillió Gál Sándor, a világ minden városának hídjáról a vízbe ugrana, vagy revolvert szegezne a halántékához... Oh, ne hidd, hogy nálam nem jelentkeznék néha ilyen indítékek, ha nagyon neheznek az élet terhei, végeredményben meglehet érteni a reménytelen zuhanásokat, de tiltakozni kell ellene...

Opportunista voltál kedves barátom, sokan vannak ilyenek, talán magam is az vagyok, pedig másként egész rendes emberek volnánk... Mint a Steiner és a Kupfer, aki azóta talán meg is halt...

Egyetlen mentőkörülmeny volna talán a számodra: Anna és a szerelem, amely olyan tisztán csengett ki belőled, mint a Jeritza torkából a magas C, de amit éppen úgy nem tudtál megtartani magadnak, mint ahogy egyszer Jeritza is elfogja veszíteni a hangját. Egy kicsit talán az a gyorsvonal is segített leugrani a hid korlátjáról, amely Annát Halmossal, az ixlábu cégvezetővel vitte Berlinbe...

Most, hogy itt állok a csuromvizes hullád mellett és nézem a homlokodra és hajszálakat, nem tudok ellenérveket felhozni ellened. Szinte tragikus, hogy milyen meggyőző tudsz lenni, ha sokáig néznélék így, talán félnem kellene, hogy valami örültséget fogok elkövetni...

Radó Árpád

„Halló itt rendőri leadó Cluj!”

Sava Cornél volt rendőrfőnököt ismét körözi a román rendőrség

Budapest, szeptember 28.

Kellemetlen és kínos helyzetbe kerültek a jelenleg tanulmányuton Budapesten tartózkodó román rendőrtisztok. Éppen a magyar rendőrségi rádió leadó álmását szemlélték, amikor a gép megszólalt és a következőket mondta be:

— Halló, itt rendőri leadó Kolozsvár. Körözés a román állampolgárságu Sava Cornél görög katolikus 48 éves volt kolozsvári rendőrfőnök ellen, aki alaposan gyanúsítható, hogy szeszfeldolgozó vállalatot megszarolt, majd külföldre szökött.

A román rendőrtisztokat érthetően kellemetlenül érintette a hír, bár jól ismerték Sava Cornél és körözése nem volt számukra meglepetés. A magyar kollégák, hogy a románok zavarát enyhítsék, tapintatosan elkalauzolták őket a leadó mellől.

Gyenge földrengés Bukarestben

Bukarest, szeptember 28.

Tegnap este a főváros asztronómiai intézetének szeizmográfja 10 óra 22 perckor földrengéseket jelzett. Ezek a lökések még egészen enyhék voltak, azonban 12 perc múlva újból megismétlődtek és ekkor már a lakosság is érezte a földrengést.

A Rossi-Foel-féle földrengésmérő szerint a tegnapi rengés 6 fokot ért el, tehát lényegesen erősebb volt, mint a multkori. Főleg délnyugati irányban, a jugoszláv-bolgár határon érezték a földrengéseket, amelyeket még éjjel után még mindig jelzett a szeizmográf.

1 sikkasztott majd föbelőttte magát Moreni milliót város pénztárnoka

Moreni, szeptember 28.

Véres szenzációja van a petroleumszondáiról híres Moreninek. Stanculescu Pompeiu, a város pénztárnoka tegnap délelőtti revolverrel agyonlőtte magát.

Az öngyilkosság előzménye ugyanis az volt, hogy tegnap reggel Stanculescunak bejelentették, hogy felülvizsgálják a városi kasszáit. Ez a bejelentés, tekintettel arra, hogy a pénztáros nagyobb összeget elsikkasztott, annyira megrémítette, hogy lement a legközelebbi vasúletbe és ott revolvert vásárolt, amellyel aztán végzetes tettet elkövette.

Öngyilkossága előtt Stanculescu néhány sort vetett egy cédulára, amelyben bejelenti, hogy az öngyilkosságot azért követte el, mert egy millió lejt sikkasztott a város kasszájából és azt nem tudja pótolni.

A pénztáros halála, akit általában a legbecsületesebb embernek ismertek, általános szenzációt keltett.

Késsel vett elégtételt

Kiseneo, szeptember 28.

Tegnap reggel véres összecsúzóalkozás történt a város közepén lévő parkban. Dimitrescu hadnagy, a kisenevi kórház pénztárnoka erős megjegyzést tett egy fiatal leányra, aki Suzi Cascerbo ottani fiatalember kíséretében sétált. A fiatal ember rászólt a hadnagra, szökváltás keletkezett közöttük, majd Cascerbo kést rántott és azzal egyszer a hadnagra szurt. Dimitrescu segélykiáltására odasietett Roman Negoita tisztviselő, aki ki akarta venni a kést Cascerbo kezéből, mire az őt is súlyosan megsebesítette. Mindkét áldozatot beszállították a kórházba. A harcias udvarló eltűnt.

ASTRA (Apolló) MOZGÓ BRASSÓ.

Szeptember 28-tól kezdődőleg bemutatja F. W. MURNAU nagyhírű rendezőnek legutolsó és leg-tökéletesebb filmalkotását:

TABU

”Egy szerelmi dráma az Atlanti-óceán egyik szigetének paradicsomából.

A tordai kommunista-per vádlottai öntudatos marxistáknak vallják magukat

Tiltakoznak azonban az ellen, hogy ezzel államellenes cselekedetet vittek volna végbe

Torda, szeptember 28.

Kedden délelőtt folytatta a tordai törvényszék a kommunista per tárgyalását. A vádlottak közül Pálffy Márton szabóegédes és Szalkai János sütőipari munkást hallgatták ki.

A vád ismertetése után Pálffy Márton kerekén tagadja, hogy bármilyen szervezkedésben is részt vett volna. Mindössze azt ismeri el, hogy fanatikus marxista, aki a dolgozók jobbtléért küzd. Mikor az elnök felmutatja a bizonyítékokat, röpcédulákat és kiáltványokat, amiket nála találtak és figyelmezteti, hogy a rendőrségen mindent beismert, a vádlott azt a vallomást teszi, hogy

a rendőrségen a legvalószínűbb kinzó eszközökkel vallották. Sőt tovább megy és elmondja, hogy a vizsgálóbíró előtt is üttették, verték úgy, hogy fájdalomban azt vallotta, amit akartak.

A vádlott beismeri, hogy Szalkaival barátságot tartott fenn, sőt egyszer csomagot is kapott tőle, amelyet azonnal továbbított Ferencznek, anélkül, hogy annak tartalmát ismerte volna. A vörös napi tüntetésekről, amelynek alkalmával hetven társával lefartóztatták, a következőket mondja:

A tüntetés nem volt tervszerűen megszervezve, senki neki megbízást arra nem adott, hogy a vörös zászlót vigye, azt magától tette.

Hogy a városi tanács épülete elé vonult munkát és kényeret követelni, szerintem nem államellenes büncselekmény.

Korábbi vallomására figyelemztetik, majd szembesítik a többi vádlottal, annak bizonyítására, hogy a tüntetést tervszerűen rendezték.

A vádlott erre ismét kijelenti, hogy minden vallomást a rendőrségi vallató eszközök kényszerének hatása alatt tette. Annyit beismer, hogy angusztiús elsején tárgyalta Szalkaival és Albunall munkássejtek megszervezéséről, a tervet azonban nem sikerült megvalósítani, s így összekülvést nem követtek el.

Pálffy után Szalkai kezd vallomását. Ugyanolyan értelemben vall, mint az előtte szóló. Kínózták a rendőrségen és ezért ismert be mindent. Nem tagadja, hogy a dolgozók blokkjának agitált. Szalkai megkérdezi az ügyésztől, hogy van-e tudomása arról, hogy az ifjúi törvényszék által elismert dolgozók blokkjának híveit a választások alatt, sőt azután is a legbrutálisabb eszközökkel üldözték és bebörtönözték?

Az ügyész a feltett kérdésre dühösen csapkodja az asztalt és kéri a bíróságot, hogy utasítsák rendre a vádlottat.

Szalkai rámutat arra, hogy meggyőződéses marxista, aki az elmúlt évben a szakszervezetek összehozásán fáradozott, azonban közben letartóztatták. A választások alatt a dolgozók blokkjának agitált, de törvénytelen szándékai nem voltak.

Arra a vádra, hogy lakásán rejtgette Blünn Ernő körözött kommunistát, azt válaszolja, hogy nem tudta, hogy bünt követ el, ha egy földönfutónak menedéket ad. Bár a rendőrségen az ütések alatt nem azt vallotta, de állítja, hogy nem tudta Blünnről, hogy körözik.

Az ügyész megkérdezi tőle, hogy miért dolgozott a kolozsvári munkássegély egyesületnek, amelynek egyébként tagja is.

Szalkai kijelenti, hogy ezt meggyőződésszerűen tette, amennyiben a legemberibb kötelesség, hogy a kényér nélkül maradt munkások és proletár anyak gyermekeiről gondoskodjanak.

Vallomását azzal fejezi be, hogy száz százalékos rokkant és a rendőrségi kínzásoktól való félelmében vallott maga ellen.

A KEDD DÉLUTÁNI TÁRGYALÁS

A tordai kommunista monstre-per keddi délutáni és szerda délelőtti tárgyalásán Csiki János vegyész, Horváth Zoltán lényképző, Orschinek Antal munkást, Deák Elemért, Szabó Árpádot Szalkai Jánost és Székely Istvánt hallgatták ki. Közülük Csiki áll a legsúlyosabb gyanu alatt, s őt hallgatták ki a leg részletesebben.

Az elnök kérdésére Csiki kijelenti, hogy nem érzi magát bűnösnek.

— Meggyőződéses marxista vagyok — vallja — egyébként pedig csak annyit tettem, hogy a kolozsvári és tordai ifjak között valóban közvetítő szerepet játszottam. Cimemre érkeztek a röpcédulák, bélyegzők és bélyegek, amelyeket aztán

mások adtak tovább. Személyesen nem is érintkeztem velük.

Elnök: Akkor miért ismert be mindent magáról és társairól a rendőrségi jegyzőkönyvben?

Csiki: Hogy megmentsem társaimat a kínzásoktól és verésektől.

Azután kijelenti, hogy elvállalta a Dolgozók Blokkjának jelöltségét a választásokon, de egyébként a választások előtt nem is fejthetett ki tevékenységet, mert letartóztatták. Vádlottársai közül csak Szalkait és Vargát ismerte, a többiekkel

a rendőrségen találkozott először. Nem helytálló a vizsgálóbíró előtt tett kijelentéseiről szóló jegyzőkönyv sem. Megmondta, hogy alig ért valamit románul és mégis román nyelven hallgatták ki.

A többi vádlottak mind tagadják a terükre rótt cselekményeket.

A rendőrségen és a vizsgálóbíróióságban csak a verések hatása alatt, illetve attól való féltükben tettek beismerő vallomást.

A tárgyalás folyik. Ítélet csak a hét végére várható.

A király öfaja:

Titulescu vegye át a külügyminiszteri tárcát

Titulescu és a miniszterelnök párbajából egyelőre Vajda került ki győztesen

Bukarest, szeptember 28.

Titulescu lemondása a legkínosabb helyzetbe hozta a kormányt. A lemondást nem fogadták el, sőt telefonbeszélgetések indultak meg Bukarest és London között, de valószínűtlennek tartják, hogy Titulescu megmátsa elhatározását.

Titulescu meg van győződve, hogy a közvetlen tárgyalások Románia és a szovjet között nem járnak sikerrel, s az eredmény csak annyi lesz, hogy a román álláspont Besszarábia kérdésében a nemzetközi diplomácia szemében meggyengül.

Mikor a lemondás híre megérkezett, Vajda állítólag már azon a ponton volt, hogy lemond és táviratilag felajánlja Titulescunak, hogy alakítson helyette kormányt. Ez ugyan nem következett be.

Ujabb bukaresti jelentésből kiderül, hogy a kormány már többször felajánlotta Titulescunak a külügyminiszterséget, de az mindig visszautasította.

Tegnap délután négy óra tájt Vajda autón Szinájába ment és három órási kihallgatáson számolt be a királynak a Titulescu-ügyről. Az uralkodó erre azt a határozott kívánságát fejezte ki, hogy Titulescu vegye át a külügyi tárcát. Közölte továbbá a miniszterelnökkel, hogy ha a parlamenti ülészek szombaton bezárul, úgy Mihalache, vagy Mironescu azonnal induljon el Londonba és intézze el a Titulescu-ügyet.

A jelek szerint tehát a Vajda—Titulescu párbajban Vajda csak pillanatnyilag maradt felül.

Csak úgy táncolhat a csiki mezőgazdasági kamara, ahogy a miniszter füttyöl

A kidobott magyar tisztviselő helyett románit neveztek ki

Csikszereda, szeptember 28

Beszámoltunk, hogy a csiki mezőgazdasági kamarához, minden előzetes megkérdezés nélkül új könyvelőt nevezett ki a miniszter. Természetesen magyar ember helyett román. Az indok az, hogy Imets András választott kamarai számvevő, akinek kereskedelmi akadémiai végzettsége van, nem tudta letenni a számvevői vizsgát. Nem érdektelen azonban az sem, hogy az ujonnan kinevezett román számvevőnek is hiányzik ez a vizsgája és soha életében közel sem járt a kereskedelmi akadémiahoz. A mezőgazdasági kamara igazgatósága egyöntetű határozattal visszautasította a miniszteri gyámködést és a törvény megfelelő szakaszára hivatkozva kiírták a pályázatot és október elsejére tüzték ki a választást. Azonban a miniszter ráirt a kamarára, hogy választani nem szabad, fogadja el azonnal azt a számvevőt, akit kinevezett.

Bármennyire is...

Szorul a hurok a pesti hidegkuti gyilkos nyaka körül

Mindenik tanu Éder ellen vall

Budapest, szeptember 28.

A pesthidegkuti gyilkos perében Éder kihallgatása után a tanúk következtek. Kihallgatták többek között Eschlár Mária kilenc éves kisleányt is, aki a belső szobában aludt, ahova a sánta ember a gyilkosság után berohant és a pénzt elrabolta.

Sorra felvonultak a terhelő tanúk, akik mind határozottan Éder ellen vallottak. Három iskolásfiú, akik a gyilkosság napján a környéken kóboroltak, egybehangozóan kijelentették, hogy felismerik Éderben azt az egyént, akit biciklin vad írmában menekülni láttak. Solymári és pesti-

degkuti lakosok egymásután mondják szemébe a vádlott Édernek, hogy ő az, aki hétfőn reggel Pesthidegkutra érkezett és bement a korcsmába.

Éder sápadt arccal hallgat, majd felkiált:

— Nem igaz! Mind összeesküdtek ellenem! Nem vagyok gyilkos!

Márton elnök együttesen megesketi a tanukat. Éder mindvégig mereven tagad. A keddi tárgyalás félnyolckor ért véget és szerda délelőtt félkilenckor újra megkezdődött. Most már csak a lényegtelegebb tanúk kihallgatása van hátra. Utána elhangzanak a vád- és védőbeszéddek. Kor délutánra már ítélet várható.

Követeljen kimondottan eredeti Olla-t mely évtizedek óta elismert és vezető minőség!

600 román kiránduló érkezett újból Budapestre

Budapest, szeptember 28.

Tegnap este újabb 600 román kiránduló érkezett a fővárosba, legnagyobb részük Erdélyből. A pályaudvaron a magyar hatóságok képviselői és a román követség tagjai ünnepélyesen fogadták a vendégeket.

Németország teljesíti kötelezettségét, de ehhez az egész világ jóakaratu támogatása is szükséges

Köln, szeptember 28.

A kölni kereskedelmi kamara és tőzsde új palotájának felavatása hétfőn azjolt le s ez alkalommal Luther volt birodalmi kancellár, a német birodalmi bank elnöke is beszédet mondott.

Luther beszédében leszögezte, hogy a német valutát nem fenyegeti a lemorzsolódás veszélye. Felelt arra a vádra is, hogy a birodalmi bank valutapolitikai szempontok miatt megfélekedzik a mezőgazdaságról s ezt a vádat határozottan megcáfolta. A birodalmi bank törvényei azonban nem engedik meg, hogy a hivatalos kamatlábat 5 százalék alá szállítsák. A mai helyzetért pedig a jóvátételi fizetéseket és az aranyelvonásokat tette felelőssé. Beszéde végén hangsúlyozta, hogy Németország mindent megtesz kötelezettségei teljesítésére, ehhez azonban szükséges az egész világ jóakaratu támogatása is.

Közelharc Szilisztrában a bolgár és macedon telepesek között

Szilisztra, szeptember 28.

Tegnap este Siul-genghic községben véres összecsapásra került a sor a bolgárok és a macedon telepesek között. A macedonok késsel súlyosan megsebesítették: Valcu Toncef bolgár gazdát, valamint egy Atanasie Cisanegin nevű másik bolgárt. Mindkettőjüket súlyos állapotban szállították be a szilisztrai kórházba. A vizsgálat megindult.

Részleges kormányválság Angliában

London, szeptember 28

A szerdai minisztertanácson, állítólag az ottawai egyezmény miatt, elhatározták a kormány lemondását. Teljesen bizonyosra veszik, hogy MacDonald kap megbízást az új kormány megalakítására. A kormányválság gyors lefolyása lesz. Snowden és Herbert Samuel távoznak a kormányból, míg Simon külügyminiszter és Runciman kincstári kancellár helyükön maradnak.

Mit szabad és mit nem a nácioknak olvasni

„Kinai falat” épít Hitler

Berlin, szeptember 28.

A nemzeti-szocialista párt rendeletet bocsátott ki tagjainak, amelyben eltiltja a „nemzeti-polgári” sajtó olvasását. A meggyőződéses hitlerista — írja a rendelet — még attól is tartózkodik, hogy politikai ellenfelei mozijait látogassa.

Az intézkedés nyilvánvalóan a néppárt, illetve annak vezére, Hugenberg ellen irányul, aki számos újság, valamint az „Ufa” filmvállalat tulajdonosa.

Véres verekedés a lakók és a házigazda között

Bukarest, szeptember 28.

Tegnap a Teiul Doamnei 47. számú házban véres verekedés folyt le a kifizetetlen házbér miatt. A háztulajdonosnő, Cocsaneanu asszony, egyik ismerősét, Ion Ionescut bízta meg a házbérek beszédésével. Egyik lakó, Dutu Mihail, nem tudott fizetni. Ionescu erővel rászólt, az visszakibált, majd beavatkozott a bérlő felesége is. Csakhamar verekedésre került a sor és mindkét részlől olyan hevesen ütlegelték egymást, hogy a házbérháboru mindhárom résztvevőjét komoly sérülésekkel kórházba kellett szállítani.

Hírek

Papirkosár

Kellett ez nekünk!

Az áldás felülről jön!
Ezt sohase felejtjük el, különösen olyankor ne, amikor arról olvasunk, hogy a haza bölcséi adnak nekünk valamit.

Ki hitte volna, hogy erre is szükségünk lehet? Ki merne volna lidércnyomásos álmaiban is azt a víziót megpillantani, hogy igen, ezt nélkülöztük, amióta az a bizonyos miszter Stephenson felfalálta a sineken száguldó vasparipát és a mögéje fogott vaskocsikat?

Tessék csak néznünk: sietős törvényt méltóztattak hozni arról, hogy a tisztviselőket úgy fizessék, ahogy lehet. Azaz — sehoggy. Mert hol van ma pénz ilyen melles és bagatell dologra, mint állami köztisztviselő és igából kigebbedt nyugdíjas, meg állami szállító és még néhány parazita kategória, aki csak úgy szítja az állam véréit. Aztán még hoznak egy néhány törvényt, holmi kacsaringós paragrafusokkal felcífrázva, amelyek majd mind „aszonygák, hogy aszond”: a cőresz általános kérem és az állam, mint a polgárok összessége szintén lehúzza a rollót.

Ez mind rendjén való dolog, mert ezt már néhányszor, akik csak messziről nézték a politikát, de attól sikeresen távol tartották magukat, már jó tíz és néhány esztendeje látták a kátyút, amelybe a tejjel-mézszel kikent Kánaán belezuhan.

Most, mondjuk a snajdig operettben pánnal és visszhangjával a snajdig és kis-csinikus ígét: zutty! — benne vagyunk!

Csak egy külföldi szakértő, az tudná megmondani, hogy mennyire. Minket azonban következetesen elhanyagolnak az ilyen bőrként süttető problémák tájékoztatásánál.

Ellenben azt szívesen és örömmel közlik hazánk bölcséi, hogy mátol kezdve nem lesz unalmas dolog Bukarestből Galacig és onnan retur utazni, mert ragyogó ötlettel a CFR vezérigazgatója a gyorsvonati kocsi közé egészen szokatlan „bagonyt” akasztatott oda.

Egy olyan kocsi, amelyben bár van! Bár!

Tetszik tudni, mi az a bár?

Bár ne tudnók! — mondanának erre a naiv kérdésre néhányszor, akiknek a bárhoz a bársz is megvolt a konjunktúra szebb éveiben.

Hát ilyesmit csatolnak a Bukarest—Galaci gyorshoz.

Kellett ez nekünk? Ez a guruló démon-kefrec, elsőrangú attrakciókkal, ragyogó kökkel, jazz-banddel, cocktailos üvegekkel, izalmassalakkal és mixerrel...

Nekünk, akik nem is utazunk Bukarest és Galac között és egyáltalán nem utazunk s ha már tengelyre akarunk szállani, akkor is csak a gyászokci kisse me-nyő anyalkáinak társaságában tesszük meg az utolsó fuvart a föld alá.

De mit tudjuk mi, akik hiszünk a kon-perzióban, a vagyonrevízióban és a többi répmenő vízióban? Mit tudjuk mi, vajjon nem a külföldi szakértők ajánlották-e ezt a Pullmann-rendszerű kis lokált, meg-szabályrendeletezett báju attrakcióival, forschiftnémszig megfokolt itókával és muzikájával a belföldi örömszakértőknek?

Mit tudjuk mi azt, akik szinte állami támogatással megyünk lassacskán Föld-párra deszkát árulni, vagy alulról szá-golni a lila ibolyákat, hogy ki menedzseli a CFR-hez címzett kis lokált.

Vajjon ki?... S vajjon ki fogja kon-perálni ezt a szerencsétlent, ha az egész istória elcsuszlik azon a szalmaszálon, a melyet a bus, megfeketedett szívi paraszt tordája hullat a guruló földi paradicsom umbát és rumlit csattogó kerekéi alá?... — fz —

— BRASSÓI NYUGDIJASOK GYÜ-LÉSE. A brassói nyugdíjasok csoportja szombaton reggel 9 órakor gyűlést tart a CFR Kert-utcai helyiségében. A gyűlén az új és most már végleges tisztikar választják meg, azonkívül tárgyalásra ke-rülnek a nyugdíjasok sérelmei. Eppen ezért a csoport kéri, hogy a nagyfontos-sá-gu gyűlésen, amelyen a bukaresti szövét-lég képviselője is részt vesz, úgy a tagok, mint azok, akik most akarnak beiratkoz-ni, szíveskedjenek megjelenni.

— IDŐJÁRÁSJELENTÉS. Budapestről je-entik: Északnyugat felől borulás, élénk szél, sők, zivatarok, meleg csökkenése.

Szálloda

uj építmény a központban, 40 ultramodern szobával hárbeadó, vagy előnyös kombinációra. Aján-latot kérek „Szálloda” jeligére a Bukaresti Lapokhoz Bukarest, Bulevardul Schitu Măgureanu 21.

R. L. 6. OLDAL

Ejtőernyővel ugrott ki két jugoszláv pilóta az elromlott repülőgépből

A gép pilóta nélkül tovább repült, majd lezuhant

Ujvidék, szeptember 28.

Csütörtökön délután egy vakmerő légi mutatványokat bemutató gép tünt fel a város fölött. A repülőgép mintegy ne-gyedórai nyaktörő produkció után Bud-yanovci falu irányába repült, ahol hason-lóan lélegzetállítóan bravuros loopingo-kat, gyertyarepüléseket végzett, majd nyilegyenes vonalban

lezuhan a falu melletti rétre.

A gép utját már előbb is aggodalom-mal figyelték, a lezuhanás után pedig rémülten rohantak az időközben felrob-bant és hatalmas lánggal égő géphez. A repülőgép romhalmaza alatt keresték a pilótát, de

sem a gép vezetőjét, sem a megfigyelőt nem találták.

A repülőgép, mint megállapították, az

— A BRASSÓI BANKBETÉTESEK GYÜLÉSE. A brassói bank-betétesek egy csoportja szeptember 29-én délután öt órakor gyűlést tart a Kereskedelmi Kama-ra épületében. A gyűlés tárgya a konverzió módosításáról szóló javaslat megvitatása lesz, amelyet most tárgyalnak a parla-mentben is. Ez a csoport ezután kéri az összes brassói bankbetéteseket, hogy je-lenjenek meg a gyűlésre, hogy érdekeiket és jogaikat megvédhessék.

— Hősök emlékoszlopát leplezték le egy tordamegyei községben. Tordáról je-lentik: A tordamegyei Várfalva község-ben lélekemelően szép ünnepély folyt le. A község lakossága a világháborúban el-esett 41 halottja emlékére emlékoszlopot emelt, amelyet a jelzett napon nagyszá-mú közönség jelenlétében impozánsul szép ünnepi keretben avattak fel. Az ünnepélyt a Tordai Magyar Dalkör éneke nyitotta meg, amely után dr. Moldovan Valér, volt miniszter, szenátor román nyelven. Far-kas István, a magyarpárt tordamegyei ta-gozatának alelnöke magyar nyelven tar-tottak az ünnepély jelentőségét méltóan nagyhatású felavató beszédet. Az ün-nepség keretében még szavalt Várfalvi László egyetemi hallgató, az emlékmű építésének történetét ismertette. Pataky András várfalvi unitárius lelkész, amely után megkoszorúzták az emlékművet. Az első koszorúkat Pataky András unit-lelkész az egyház nevében, dr. Gál Mik-lós képviselő a magyarpárt tordamegyei tagozatának nevében és dr. Várfalvi Mór tordai ügyvéd, mint az elhunyt hősi ha-lottak egykori bátyjait helyezték el.

— EGYMÁSBAZALADT KÉT TEHERVO-NAT. Temesvárról jelentik: A Temesvár—herkulesfürdői vonalon, Domasnea-Corne és Cru-sóvet állomások között két tehervonat egy-másba szaladt. Az egyik vonat Gábor nevű mozdonyvezetője, valamint a vonaton utazó két parasztleány szörnyethalt, a másik vonat mozdonyvezetője pedig súlyosan megsebesült. A vizsgálat megindult.

★ Morres Hermann rajz és festő isko-lája október 1-én nyílik meg, nappali és esti kurzusokra osztva, gyerekek és feln-őttek számára. Alapos oktatás csendélet, tájkép-, fej- és akt-rajz és festésben. Jelentkezés Lópiac 2 szám alatt, naponta 2—3 és 7—8 óra között.

— SZÁZEZER EMBER SZTRAJKOLT GANDHIVAL EGYÜTT. Bombayból jelentik: Gandhi most lezajlott éhségstrájkja példa-keppen hatott Indiában, ahol a Mahatma kop-lálásának első napján mintegy százezer fő-re rugó tömeg kezdett böjtölni. A tömeg Gandhi-val egyidejűleg szintén abbahagyta a kopla-lást.

— SAJNALOM, AMIT EDDIG TET-TEM. Hollywoodban a Guild színház egyik színésznője, Peg Entwistle, aki a filmben szerepelt, egy tizenöt méter ma-gas reklám transzparensről leugrott és ös-zetört tagokkal holtan terült el. Buc-sulevelet hagyott hátra, amelyben kije-lenti: Sajnálom, amit eddig életemben cselekedtem, ha előbb öngyilkos lettem volna, úgy sok fájdalmat megtakarítot-tam volna magamnak.

— NYÁRBUCSUZTATÁS A NAGYKÖ-HAVASON. A Brassói Turista Egyesület október hó 1-én, szombaton este és 2-án,

ujvidéki repülőtéren szállt fel, hogy gya-korlatokat végezhesen. A pilóta rövid repülés után észrevette, hogy a motor ki-bagyasokkal működik és a hiba olyan súlyosnak mutatkozott, hogy a levegőben nem tudta volna kijavítani. Leszállásra sem gondolhatott, ezért a megfigyelővei gyors elhatározás után

ejtőernyővel kiugrott a gépből, amelyet sorsára hagytak.

A két repülő sértelesen ért földet, a repülőgép pedig vezető nélkül folytatta útját a levegőben. Az ujvidéki repülőter-ről két repülőgép emelkedett fel és a pilóta nélkül kóborló gépet egész vándorútján át kísérték.

A lezuhanó repülőgép teljeseen elégett, még a motorrészek is elpusztultak a nagy tűzben.

vasárnap, a nagykőhavasi menedékház-ban nyárbucsuztatót tart.

— NÉGYSZER VETTE EL A FELESEGÉT. Londonból jelentik: A válás és az újranősü-lés ma nem számít problémának, különösen Angliában. Ezt igazolja az alábbi hír is, a mely szerint Pearson Jhon londoni kereskedő már háromszor vált el feleségétől, illetve mindháromszor első feleségét vette ismét el. Most harmadik elválásuk után Pearson ismét, immár negyedszer veszi el feleségül az első asszonyt.

— Nők előnyben. Kínában az ottani tör-vénvszék elnökeül Tcheng asszonyt vá-lasztották, míg esküdtzéki elnök Kue Fung-Ni kisasszony lett. Ugyanakkor Kínában nők közül álló társaság megnyitotta a Kereskedelmi és Takarékpénztárt. Török-országban a postahivatal főnökévé Sever Ali Hanum asszonyt helyezték, aki Ke-mál pasa rokona s aki irodalmi és katonai körökben könyvről közismert, amely katonai nevelésről szól és amelyet, mint tankönyvet el is fogadtak. — Liverpool-ban a brit akadémiá tagjává választották Sydney Welb asszonyt, aki férjével tanul-mányt irt a városi szociális, szövetkezeti és szindikális problémákról. Ezt a művet, mint a legértékesebb tanulmányt emlegetik. — Az Egyesült Államokban a nagy-vállalatok tőkéinek javarésze nők kezé-ben van. Így az American Telephone and Telegraph postavállalatnak 454.000 rész-vényese közül 226.000 nő.

— FELAKASZTOTTA MAGAT EGY ÜGYVÉD. Aradról jelentik: Nemrégén távozott el Aradról dr. Keresztes Gyula ügyvéd Békésgyulára. Mindenki tudta, hogy az ügyvéd anyagilag teljesen össze-roppant és alig volt mit ennie. Tegnap délután békésgyulai lakásán dr. Keresztes öngyilkosságot követett el. Előbb fel-vágta ereit, majd a lámpavastra felakasz-totta magát. Bucsulevelet nem hagyott hátra, azonban nyilvánvaló, hogy tettét rettenetes anyagi helyzete miatt kö-vette el.

— Uj menetrend a Brassó—hosszafalusi vasútvonalon. A Brassó—háromszéki ma-gánvasutak igazgatósága közli, hogy fo-lyó év október 2-től kezdve a Brassó—hosszafalusi vonalon új menetrendet lé-p-tetett életbe. Az új menetrendek az állo-másokon és a kalauzoknál 2 lejért kapha-tók.

— LEFOKOZTAK ÉS BORTÖNRE ITÉLTEK EGY MEGTÉVEDT HADNA-GYOT. Bukarestből jelentik: A bukaresti hadbírósgá tegnap tárgyalta Constanti-nescu hadnagy ügyét, akit kiskorúak megrontásával és az alárendelték testi fe-nyítésével vádoltak. A hadbírósgá Con-stantinescut egy évi elzárásra és rang-vesztésre ítélte.

— SZABOLCSKA-ÜNNEPÉLY TEMES-VÁRT. A temesvári Arany-János társaság ok-tóber 23-án Szabolcska Mihály-emlékün-ne-pélyt rendez, amelyen a Magyar Tudomány-os Akadémia, a Kisfaludi, a Petőfi, a Szigli-gety- és a Dugonics-társaság kiküldöttei is részt vesznek. A vendégek között Ravasz László dr. református püspök, Kék Lajos dr. és Kristóf György dr. egyetemi tanárok neve is szerepel. Az ünnepségek alkalmával a temes-vári református templomban emléktáblát lep-leznek le.

— Keresnek egy megszökött fegy- A galaci ügyészségtől sürgöny érke-z brassói ügyészséghez, amely kéri, ho-azonnal indítsák meg a nyomozást Is-t Demeter galaci ember elfogatására. pas gyilkosság miatt öt évi bünteté-föltötte a galaci börtönben, ahonnan h-ány nappal ezelőtt megszökött és ut-Brassó felé vette. A nyomozás meg-dult.

— NEM TANÁCSOS ERŐS ASSZONY FELESEGÜL Venni. Párisból jelentik: A phons Tullier 27 éves párisi kereskedő a c-kuszbán beleszeretett Henriette Gayard kilós atlétanőbe, akinek rövidesen megk-a kezét. Az atlétanő igent mondott s Tulliernek és Gayard kisasszonynak a nap-ban volt az esküvőjük, amely azonban igé-tragikomikus befejezést nyert. Az esküvői ve-rsorán Tullier ismét féltékenységi jelenet-gaz, rendezett, majd, mikor a vendégek elmenté-szalvétával ütlegetni kezdte ujdonsült feles-gét. Az asszony erre olyan dühbe jött, hog-felkapta részére miniatűr férjét s mint a ci-ekuszbán a súlyokat, úgy dobta ki az ajtó-lyan Tullier végiggurult a lépcsőn és olyan súly-ézzé-sérüléseket szenvedett, hogy másnap belehal-önfele-ése-m.

— A város legszebb férfiai. (Sajtó-b-mutató a Fórum mozgóban). Két órá-skeresztül, szívből, könnyekkel kacagni-mai krízisek és gondokkal teli világba-igazán megfizethetetlen élvezet. A Fó-rum-mozgó őszi műsorának második film-je pedig már a címmel is megkacagtat-j az embert. Képzeljük el a nagyorrú Siegfried Arnot a város legszebb férfijának sz-repében. A pompás vigjáték Noti Ká-rolv egyik legsikerültebb munkája. Szé-lyes, ötletes, a pesti kabarék mindegyi-humorával átfűtve — német változatban-Eljettől végig katona film irtózatoss bo-nár-nvodalmakkal. Siegfried Arno a vidék-irrok sorsfordulatos kalandjait eleveníti-meg. Arno, a „bájos” Fritzi a sorozáson-„untauglichnak” minősítetik, mert tu-gyenge. Szégyene emiatt hön imádott sz-relme, Juliska előtt leirhatatlan, me-Fritzi egvedüli „untauglich” férfikén-marad a városban. És reputáci-jának helyreállítására a legképte-le-nebb ötletekkel befurakodik a hadsere-kötélékébe, megszedíti az egész ezredet a tisztokkal kacsba helyett postagalamb-ka-etet meg, összevissza kuszálja az ese-ményeket, míg végül is Juliska rájön arra, hogy család volt az egész. A Fó-rum-mozgó ezzel a filmmel beigazolta, hog-az új szezonban csak szelektált műsor-vetit, a dráma és vigjáték normális vál-tozataival, művészi hozzáértéssel ug-ry, hogy azt a világvárosok mozziai csinál-ják.

★ ORVOSI HIR. Med. Univ. dr. Hers-kovits Erzs. rendelőjét Str. Bratianu (Kórház-utca) 2. sz. alá helyezte. Rendel-10-11, 3-6. Quarz, Diathermia, Kosmeti-kai kezelések.

— Letartóztattak egy brassói adótsizt-viselőt. Balló Péter brassói Felső Káko-va-utcai lakos tegnap feljelentést tett a brassói ügyészségen Drághici György adótsiztisviselő ellen. A feljelentés szerint Drághici még májusban árverési hird-etményt kézbesített neki, amely kimondta, hogy amennyiben 2901 lej adótarozását ki nem egyenlíti, úgy elárverezik buto-rai. Ő azonnal kifizette a hátraleköt Drá-ghici azonban nem tudott neki nyugtát adni róla, de megígérte, hogy másnap el-hozza azt. Drághici azóta sem jelentke-zett s Balló érdeklődésére az adóhivatal-ban kiderült, hogy a tisztviselő a pénz-t nem szolgáltatta be. Az adóhivatalnál nem okozott meglepetést az ügy, mert Drághicit mások is feljelentették már s mivel a vádak beigazolódtak ellene, az ügyészség le is tartóztatta.

★ Roshasonói (újévi) isentiszteletek az Árvaház-utcai zsinagógában. Pénteken, szeptember 30-án, az ünnep előestéjén d. u. 7 óra 15 perckor, október 1-én és 2-án, az ünnep mindkét napján: reggeli ima (sacharith) d. e. 7 órakor. Thóra ki-emelése 9 órakor. Hítszónoklat mindkét napon d. e. 10 óra 30 perckor. Mincha ima d. u. 4 órakor. Szombatban, október 1-én esti ima 7 óra 30 perckor. Pénte-ken, szeptember 30-án szelichoth, hajnali fél 6 órakor. A templom előljáróság.

★ Monea Béla, az ismert kitűnő hege-düs művész- és jazz zenekarával október 1-től kezdve a Korona kávéházban fog hangversenyezni.

★ Orvosi körökből. Dr. Tischler László fogorvos nyári szabadságáról visszaérkez-ve, rendeléseit újra megkezdte Brassó, Kapu-utca 25 szám I. em. alatt.

ASTRA (APOLLÓ) MOZGÓ BRASSÓ

Bejelenti Magda Schneider hírneves művész nő legjobb kreációját a

KETTEN EGY AUTÓBAN

című filmben.

Ez a gyönyörű operett mutatja Wilhelm Thiele kiváló művészi tehetségeit és alkalmat ad a legjobb német filmművésznek Magda Schneidernek, hogy világsikerét egy új teljesítménnyel gazdagítsa.

At kell-e térnünk a Dunameden- cében a kenyértől a rizsezésre?

A prosperitás visszatér után nem fenyegeti gabonatermelés
a világot — A legutóbbi évben a világ elfogyasztotta teljes
abonatermelését

Stresa, szeptember 28.

A Brassói Lapok kiküldött munkatá-
r-
előtt elutaztam volna Stresából, még
egyszer összegeztem magamban tapasztal-
tásokat és az eredményeket, melyeket
a természetesen igen soványnak láttam.
nemzetközi konferenciák legke-
nyesebb lehet így fohászokdai „Adjál
ram, Istenem, de mindjárt!” — hisz a
megfontolat, az eszme, amely a szívevők
célkét és cselekedeteit vezér szinte
ilyen fontos, mint maga az ugynevezett
középfogható eredmény, de — gazdasági
konferenciáról lévén szó — ne szabad
elfelejtkezni a dolgok praktikuoldaláról
örásem.

A TANÁCSOKAT CZIOGA-
TO FRANCIAORSZÁ — A
ZSEBÉBE NYUL

Mit láthattunk Stresában? — Hogy
megfoglalkoznak velünk eladósodo, elszé-
nyedett Középeurópával? A mi érte-
Közvetlenül valamilyen fuhaszt egyolda-
zást tapasztalok, az érdekek vala-
delni olyan rövidlátó követést, mely min-
denben átfogó jelentőségű kezdenyézést
bár csirájában elfojt és aminek ezen
dék legutolsó kiskonferencián, Stresában,
nitiópen ellenkezőjét észlelhetők.
Stresában láttam először, hogy Francia-
ország hajlandó a zsebébe nyul. Fran-
ország kínál fel egyedül segítséget
külkül, hogy ezért azonnali gazdasági el-
szolgáltatást várt volna másától. Más-
ról, mint ahogy az őszi pénzügyi bi-
lettségi konferencián résztvető báro Ko-
nyai Frigyes, volt magyar mezügymis-
szter megjegyezte egyik nyitkozatá-
ban, amit e sorok írója előtt is, Stresá-
ban hatásos felvilágító munk folyt és
ennek lesz betudható, ha az a népszö-
vetségi szesszió Románia, „boszlávia”
és Magyarország teljesen má beállítás-
ban jelentkezik a külföld elő.

Hátramarad annak megvizsgálása, hogy
a stressai ajánlások egyetlen konkrét
pontjának, az ugynevezett gaba felér-
tekelési pénztárak megteremté, milyen
előnyöket sugároz majd a duni gabona-
termelő államok földmives rpeire?
Es főleg meg kell vizsgáln azt a le-
betőséget, vajjon a gabonaművek, külö-
nösen a buza tekintetében em áll elő
ilyen tultermelés, amely a zabatermelő
országokban mélyreható változásokat
tenne elkerülhetetlenné? Hisz a most le-
folyt duni konferencián, azeurópai ál-
lamok jelentős többsége foglalt állást a
kedvezményes piacok termé mellett,
feltolakszik hát mindjárt akérdés, vaj-
jon nem fog-e befulladni világ a bu-
zafeltelegeibe?

Erről érdekes beszélgetést folytattam a
multi napokban Guiseppe Michaelis
nagykövettel, a római Nemzetközi Mező-
gazdasági Intézet nagytetkelyü elnöke-
vel, aki Stresában különbe olasz födele-
gátus volt, jelenleg pedig őt munka-
napos hét bevezetése mellett kardoskodik
erélyesen a Munkügyi Hatal testüle-
teiben.

ARATÁS AZ ÉVMINDEN
NAPJÁN

— Mit tart Ön — fordítottam a kiváló
mezőgazdasági tekintély — a legfi-
gyelemreméltóbb jelenségek a világ me-
zőgazdasági termelése tekintetében?

— Hivatalos megállapításunk szerint
— feleli de Michaelis nagyköv — a vi-
lág fennálló gabonakeletéi, az ugyne-
vezett stock-ok,

az egy évvel ezelőtt helyzetéhez viszo-
nyulva, nem növekedtek.

— Mi következik tehát ebből? Hogy
az utóbbi esztendő folyamán (1931 július
31-től 1932 augusztus 31-ig)
a világ képes volt elfogyasztani mind-
azt, amit csak gabonaművekben pro-
dukált,

hisz máskülönb a stock-ok növekedtek

„CARMEN”
FOTOMŰTEREM

BRASSÓ, KOLOSTOR-UTCA 25

A nagyérdemű közönség tives tudomására
hozom, hogy SPRINGER GYULA ur a társas-
cégéből kilépett és a fényírda vezetését sze-
mélyesen vettem át. — Egyen legyen szabad
ugy a helybéli, mint a vidéki szíves ismerő-
seimet a pontos kiszolgálás és izléses munka-
rót biztosítanom. — Szívespartfogást kér

ADLER ARTHUR

fényképész

volna. E megállapítás annál is örvende-
tes,bb, minthogy a köztudat szerint a vi-
lág országai igen sokkal több gabonát
termelnek, mint amennyit felhasználni
tudnak, ami ezek szerint nem a! Tekin-
tetbe kell venni azt is, hogy az aratások
eredménye országok és év-ek szrint igen
különböző. Nincs olyan nap az egész év
folyamán, amelyen valamelyik országban
ne aratnának, hiszen a földgömb északi
részén akkor örít a rét és akkor érik a
buza, amikor a földgömb déli részén téli
hideg uralkodik. Az időjárás természet-
sen nem egyforma mindenütt és számolni
kell egyhelyt szárazsággal, máshol tulbó

Meg kell enni a 22 millió mázsa tultermelést

Az egész világ zabatermelése 1000—1200
millió métermázsára tehető, a tultermé-
lés tehát az utóbbi években átlag 22 mil-
lió mázsára becsülhető.

— Érdemes megjegyezni ezzel szemben
— szölt ezután De Michaelis szenátor —
hogy a világ kenyérfogyasztása az utóbbi
években két percenttel lejjebb szállott,
agyanannyival tehát, mint amennyi tul-
termelés tapasztalható a buzában.

★

Ne aggódjunk tehát attól, hogy bele
fogunk fulladni a föld áldásába! Termel-
jünk hittel, dolgozzunk egész lelkiünkkel

Maniu tanácskozássra hívta meg az összes besszarábiai képviselőket

Kisenev, szeptember 28.

Maniu Gyula táviratot küldött az összes besszarábiai képviselőknek, amelyben
sürgős tanácskozássra hívja meg őket Bukarestbe. A meghívás nagy benyomást
tett a besszarábiai politikusok körében. Maniu akciója bizonyosan a tegnapielőtti
kisenevi nagygyűléssel van kapcsolatban, amelyen a besszarábiaiak kifejezésre
juttatták panaszait.

Lejátszatták a gyilkosságot az Eberle-villában

A felizgatott tömeg megverte a herkulesfürdői gyilkosokat

Herkulesfürdő, szeptember 28

Bratásanu Stefánt és Jont, Eberle
Krisztián gyilkosait visszazsallították Her-
kulesfürdőre, ahol lejátszatták velük az
egész gyilkosságot. Dumitrescu Johanná-
nak, azaz valódi nevén Fanv Danciuinak
nem kellett megjelennie a büntett rekón-
struálásánál, mivel nem vett személyesen
részt a gyilkosságban.

A teljes beismerésben levő gyilkosok a
helyszínen megmutatták, hogyan hatoltak
be az Eberle-villába, hogyan lopóztak be

a hálósobába és ütötték agyon a vasrud-
dal — amelyet a nvomozó hatóságok idő-
közben a Bratásanu-szállodában megtalál-
tak — a beteg kereskedőt.

Az Eberle villa előtt nagy tömeg gyűlt
össze s a rendőri felügyelet sem tudta
megakadályozni, hogy ugy a megérkezés-
nél, mint az eltávozásnál meg ne verjék
az elvetemült gyilkosokat.

A vizsgálat befejezése után a hármas
gyilkosiársaságot átadják a karánsebesi
úrvészszéknak.

Megalakult Tordán az Erdélyi és Bánáti Nyugdíjasok Országos Szövetsége

Éles kifakadások a kormány ellen a nyugdíjhátrálékok nem fizetése
miatt — Visszautasítják a Patria rosszindulatu vádaskodásait

Torda, szeptember 28.

Miután a Kolozsváron már januárban ösz-
szehívott Nyugdíjas kongresszuson a Szövet-
ség különböző okokból nem alakulhatott meg,
a Tordaaranyosvármegyei Nyugdíjgyesület
most megalakította azt.

Vasárnap délelőtti volt Tordán az alakuló
közgyűlés, amelyet dr. Bardócz Gyula elnök
nyitott meg. Utána Pop Sámuel és Nagy Sa-
mu ismertették a szövetség célját, majd Pa-
laghias dr. nyugalmazott alispán üdvözölte
dr. Bartiut, Torda város polgármesterét, Bar-
tiu előbb románul majd magyarul meglehan-
gu beszédben adott kifejezést örömeinek, hogy
a tordai nyugdíjasok kongresszusai sikerült
megvalósítani.

A beszéd után vita következett, melynek
folyamán Róth Lajos, az aradi nyugdíjasok
kölcsonös segélyző együletének titkára a hát-
rálékos nyugdíjak sürgős folyósításáról és a
nyugdíjasok jogának érvényesítéséről beszélt,
majd felolvasta a királyhoz és Mironescu
pénzügyminiszterhez intézendő táviratok szö-
vegét, amelyet a gyűlés egyhangulag elfoga-
dott.

A gyűlés folyamán meg szóba kerültek
egyes román lapok, főként a Patria azon tá-
madásai, amelyeket a tordai kongresszus el-
len közöltek. Dr. Palaghias nyugalmazott al-
ispán románul, míg Ilutas volt igazgató ma-
gyarul utasította vissza ezekben a támadá-
sokban felhozott vádakat. Nagy Samu ügy-
vezető elnök és Bardócz elnök hozzászólása
után teljes egészében elfogadták az Erdélyi
és Bánáti Nyugdíjasok Országos Szövetségének
megalakítására vonatkozó javaslatot.

Elnöknek egyhangulag dr. Pocol Viktor ko-
lozsvári nyugalmazott póstafelügyelőt választ-
tották meg, majd a tisztikar a következőkép-
pen alakult meg: Elnök: Pocol Viktor, ügy-
vezető elnök: Nagy Samu, alelnökök: Gyerkes
Mihály, az udvarhelymegyei egyesület elnö-
ke, dr. Gyöngyössi István nagyváradi elnök,
vezértitkár: Pop Samoila, Kolozsvár, titkár:
Róth Lajos, pénztárnok: Nagy Miklós, ellen-
őrök: dr. Stan Virgil, Kolozsvár és Szilágy
János Marosvásárhely.

A választás után néhány módosítással elfo-
gadták az alapszabályokat, majd a gyűlés
után banketten ünnepelték az egyesület meg-
alakulását.

Snort

Schmeling legyőzte
Walkert

Newyork, szeptember 28.

A Long Islandon tartott ökölvívó ver-
senven a német Schmeling legyőzte az
amerikai Walker Mickev-t. A 15 menetes
küzdlemből csak nyolcat folytattak le.
A német ezalatt háromszor küldötte föld-
re Walkert. A nyolcadik menetben újra
földre kerül az amerikai és ekkor ma-
nangere a küzdelem feladására szólította
fel. Schmeling tehát technikai knock-out-
tal győzött ellenfele fölött, aki vereségét
főleg nemrégien átégett karoperációjának
tulajdonitja.

Magyarország-Lengyel- ország atlétikai verseny

Budapest, szeptember 28.

Szombaton nagy atlétikai verseny lesz
a magyar fővárosban. Magyarország és
Lengyelország legjobb atlétái mérkőz-
serejük az FTC pályán. A verseny esemé-
nye lesz Kusocinszky hosszútávfutó vi-
lágrekorder és olimpiai bajnok indulása,
aki 5000 méteren és esetleg 1500-on fut.

A MASZ nemzetközi bizottsága össze-
állította a magyar válogatottat, mely a
következő:

100 m. Raggambi, Gerő, 400 m. Barsi,
Zsitvay, 800 m. Szabó és Zsitvay, 1500 m.
Szabó, Szilágyi, 5000 m. Simon, Szilágyi,
110 m. gát Jávör, Kovács, 400 m. gát Ko-
vácshy, Kertész, 4x200 m. staféta: Kovács,
Barsi, Gerő, Raggambi, Távolugrás Fe-
kete, Balogh, magasugrás Késmárkv, Bo-
dossy, súlydobás Darányi, Csányi, ge-
relvadás Várszegi és Farkas, diszkosz-
dobás Remezy, Donogán.

Magyar győzelem várható.

Prelektusi kezdeményezésre sportankét lesz Brassóban

Brassó, szeptember 28

Ismeretes, hogy Brassó az országnak
egyk legfejlettebb sportkulturájú vá-
rosa s egyben a városnak van Erdélyben
a legnagyobb idegenforgalma. Az is is-
meretes, hogy a magánkézben levő Olym-
pia stadionon kívül más megfelelő sport-
pálya nincs Brassóban és hogy a Braso-
via pálya, mely kizárólag a futballistáké
volt, maholnap városi parkká változik át.
Brassó sportiát nagy veszély fenyegeti
s ennek tudatában a vármegyei prefek-
tus, Cuteanu György ankétot hívott ösz-
sze szerda este, melyen résztvesznek
mindazok, akik Brassó sportéletében sze-
repet játszanak.

A meghívásban a következőket olvas-
hatjuk: „Ismeretes, hogy városunk szoros
összefüggésben van a sport fejlődésével
és szervezetségével és pedig olyan mér-
tékben, amilyenben a sport az év minden
szakában szórakozást nyújt a látogató ide-
gen közönségnek. Az összes sportkérdé-
sek megbeszélésére, sportprogram ösz-
szeállítására a különböző sportágak érde-
keinek egyveztetésére gyűlést hív össze,
melynek programján a következő kér-
dések szerepelnek: 1. Sporttanács választá-
sa. 2. Propaganda-eszközök és sportér-
dekek egyveztetése. 3. Stadion kérdése, me-
lyen az összes sportoktat üzhetik. 4. A
felépítendő stadion vezetése. 5. Indítvá-
nyok a sportélet fejlesztése érdekében.”
E gyűlésre lapunk munkatársát is meg-
hívták.

★

— TENNISZVERSENY CSIKSZERE-
DÁN. Tudósítónk jelenti: Érdekes és
szép látványosságot nyújtó tenniszverseny
zajlott le a napokban Csikszeredán. A
pionirszázalaj vándordij-mérkőzéseit
rendezte a csikszeredai tenniszklub kiese-
ses küzdelmekkel. Az értékes Cristescu-
kupát, a női egyes győztese erős és szép
küzdelem után Veress Bella, a bronz-
szobrot Gárdos Pál, a férfi egyes győztese
nyerte.

BUTORAINK

MINŐSÉGE

ARAINKOLCSÓSÁGA VERSENYEN FELÜL ÁLL

Székelv és Réti

BUTORGYÁR R. T.

BRASSÓ,

BUKAREST, MAROSVÁSÁRHELY

BARANYAI GYÖRGY

alsótömösi cserépkályahagyár
lerakat

Brassó, Vasut-utca 52 szám
(Vámmal szemben).

Vállal javításokat és átrakásokat is

Fizetésül elfogad:

Brassói és Nagyszebeni Általános Takarékpénztár és Brassói Népbank betétkönyvet is

Budapesti Könyvnap legnagyobb szennációja

ZILAHY LAJOS:

Két fogoly

új kiadásban megjelent regénye. A 404 oldalas regény ára egész vászonkötésben

csak 90.- Lei

Kapható:

A Brassói Lapok Könyvostályában.

Minden cukorbetegnek
el kell olvasnia!

MOST JELENT MEG!

A CUKORBETEG KOSZTJA

Cukorbeteg részére írta: Dr. Horvay Lajos, a ligetszanatórium v. főorvosa.

II-ik bővített kiadás ára 78 lej

Tartalomjegyzékből: Hogyan alakul ki a cukorbeteg kórt? — A cukor- és szénhidrátmentes alapok. — Miként használjuk fel a megengedett szénhidrát-tartalmu élelmiszereket? — A zsírszegény és fogyókózt. — Egy főzeléknep. — Zabliszt és más szénhidrátus napok. — Az insulinnal kezelt cukorbeteg kórtjáról. — A cukorbeteg gyermek kórtjáról. — Néhány ószinte tanács cukorbeteg részére. Idényéltapok. — Konyhareceptek. Kapható a Brassói Lapok könyvostályában, Brassó.

Közhasznú Családi Könyvtár

Egy kötet ára 20 lej

K. Beniczky Irma: Furcsaságok a divat történetéből.

(A divat szélsőségei, elmúlt korok erkölcei, asszonyok, férfiak különös hőbortjai.)

K. Beniczky Irma: A babonák világából.

(Kártyavetés, Jövendőmondás, Vampyr-hit, Spiritizmus.)

Riecke: Anyák könyve.

(Hogyan neveljük, hogyan ne neveljük gyermekeinket.)

K. Beniczky Irma: Illemtan. A leányérzelem világa.

(Leányok tanácsadója az élet döntő kérdéseiben. Utmutató az érzelmek világában.)

K. Beniczky Irma: A beteg-könyha.

(Ételek és italok legcélszerűbb készítési módja, betegek és lábadozók számára, 220 recepttel.)

Dr. Steiner-Beniczky: A gyermek testi nevelése.

(Hogy kell egészséges gyermeket nevelni.)

Mathrees-Gaál M.: A boldogulás könyve.

(Szerencse és balszerencse. Az emberekkel való bánásmód, Az életrevalóság. A pénz haszna és kára. A pihenés nélkül való munka.)

Dr. Nemes György: A háztartás kémiaja.

(A hus és konzerválása. Szesz és likőrök. Szappan és illatszerek, stb.)

Dr. Wiel-Beniczky: A diétás könyha.

(Betegek, gyengélkedők ápolásánál nélkülözhetetlen kézikönyv. Receptek, tanácsok, szakszerű magyarázatok.)

K. Beniczky Irma: A mindennapi életből.

(Élelmiszerek és mérgek.)

(A mérgek felismerése a háztartásban. Tápláló és ártalmas növények.)

Vörös Eszter: Gazdasasszonyok könyve.

(A háztartás, A kertészet. A gazdaság. A baromfitenyésztés.)

Falke-Beniczky: A lakás művészete.

(Hogy tehetjük leggyorsabban lakásunkat széppé és otthonossá?)

K. Beniczky Irma: A mindennapi életből. A könyha tudománya.

(A jó és rossz, a tápláló és ártalmas ételek. Vegyészeti a konyhában.)

K. Beniczky Irma: Az egészség szabályai.

(A betegápolás könyve.)

(A szép otthon.)

(A nő kötelességei.)

(A baromfi udvar.)

Dr. Klenke-Beniczky: Szépségápolás.

Dr. Sikor József: Miben különbek a nők a férfiaknál.

(A házassulandók könyve.)

(A tökéletes feleség.)

Kalócsai Róza: A háziasszony könyve.

Pósta megrendeléseket az összeg és 10 lej portó beküldése ellenében azonnal elintézi a

Brassói Lapok Könyvostályá

APRÓHÍRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vasdag 12 lej. Vasárnap: 7.50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyszeri hirdetés esetén 5% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény.

Vétel-eladás

MOTOROK 100 HP Diesel, 55 és 35 HP szívógáz, 50 és 12 HP nyersolaj, 50, 25 és 20 HP petróleum motorok és egy komplett hidraulikus olajszűrő eladó. Friedrich Testvérek, Temesvár. 19311

FELSITIN

NEMESVAKOLAT

GÄRTNER DEMETER

& Tsa. R. T. UTÓDAI

BRASSÓ, Vasut-utca 92.

Prima fajalma kapható Gáspár ny. jegyzőnél, Martinus, Jud. Odorheiu. Mázsája 500 lej. Csomagolás önköltségen, vasut Odorheiu. 19443

Vennék használt pianinót. Eladok egy „Record” kötőgépet, jutányosan. Cim 19438. sz. alatt a brassói kiadóhivatalban.

Elsőrangú, kiváló hangú, fekete PIANINÓ olcsón eladó. Cim 19424. szám alatt a brassói kiadóhivatalban.

Egy komplett uri és hölgyfodrász üzlet Brassó város legforgalmasabb helyén sürgősen eladó. Cim 19427 szám alatt a brassói kiadóhivatalban

Allást nyert

SZAKÁCSNÓ, jó bizonyítványokkal kerestetik. Bassó, Strada Julius Maniu 120. 9404

400 lóerős félstabil gépéhez gépész kerestetik. Ajánlatok „Komoly szakértő” alatt a brassói kiadóba. 9446

Lakás

Pontos fizető keres kettőszemély részére 2-3 szoba, konyha, fürdőszoba, modern lakást, lehetőleg kerttel. Ajánlatokat Herz papírüzletbe lőrek. 9417

Házasság

Házasság céljából 2-35 éves gyermektelen nő ismerettségét keresem, kinek vagona van és nekem munkaalkalmat mezőgazdaságban, vagy gépészakmban nyújthat. Solid, csendes, 40 éves brassói ház vagyok, kifogástalan muttal, meleg családi otthon utáni vágyom. Leveleket „Glückauf” alatt a lap kiadóhivatalába kérek. 9441

Vegyes

Record kötőgép tulajdonsok panaszait kérem írásban adni. Cim 19442. szám alatt a brassói kiadóhivatalban.

Könyvek

A FINDERUJAK álladón kapható a Brassói Lapok könyvostályában. A legjobb magyar női kézimunka lap ára 45 lej. Vidékre portó a pénz előleges beküldése mellett 50 lej.

Grätzer:

Fejtorna

cimű könyvvel. 2500 rejtvényt (megfejtéssel együtt) 50 keresztrejtvény, 350 elmesport, sakk, optika, hibakép, rejtvény, humor, híres emberek rejtvényei stb. Ára 90.- postai küldéssel 100.- utánvétellel 115.- lej. Kapható a Brassói Lapok Könyvostályában.

Felölsszerkesztő: Kocsis Béla. — Szerkesztőség és kiadóhivatal Braov (Brassó), Károlykirály-utca 56-58. szám. — telefon: 82.

Fiókiadóhivatalok: Déva, Str. Ion Creanga 2. Telefon 17. (Illogh Géza, igazgató). — Marosvásárhely, Piața Regele Ferdinand (Fóter) 53. Benjámin Árpádes Bernáth Ernő). — Tomes-Arad- és Krassószörényvármegyék: Némady Gábor (Temesvár, I. (Str. Lohovici 5). Telefon: 1711.

Főmegbizott a Regát részére: Dán Mózes, Bukarest, Str. Mihai Cogălniceanu 30. MEGBIZOTTAK. Arad: Kozma Hugó (Bulev. Regele Ferdinand Boros Béni-tér 62). — Bukarest: Dán Dániel és Gerő Sándor — Dés: Vadász Bogdán (Str. Crăiale No. 5. — Kolozsvár: Dénes József (Strada N. Curches 3, volt Vár-utca). — Lugos: Tóth Gula. — Nagyszeben: Szilagyváry László (Strada Turnului 13). — Nagyvárad: Szabó László (Strada Constantin 2). — Udvarhelymegye és Székelyudvarhely: Varró Elek (Orbá Balazs-utca 31. — Szilagy-somlyó: Helperin Ernő. — Torda: Dénes József (Str. Regele Ferdinand 25).

Központi szervezők pénzügyi feladatokat: Bartha Géza, Dán Mózes. HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tarifákkal készséggel szolgunk.

ZILAHY LAJOS

A LÉLEK KIALSZIK

c. regényével újabb hatalmas alkotással gyarapította eddigi munkáinak sorát.

ATHENAEUM KÖNYV ÁRA KÖTVE 68.- LEJ.

Kapható a Brassói Lapok Könyvostályában

A házasság kérdéseit tárgyaló legfontosabb, legértékesebb és legideálisabb felfogással megírt mű! Fontos mindenkinek! Akár nő, nőtlen, hajadon, vagy elvált!

A MODERN HÁZASSÁG

Dr. W. Stekel világhírű professzor aktuális új munkája. Fordította és jegyzetekkel ellátta Dr. Gartner Pál.

A tartalomjegyzékből:

Az otthon érzése a boldog házasság alapja. — A házasság formai alakulásai. — Szabad házasság és nem szabad szerelem. — Vannak-e boldog házasságok? — A férfi és a nő nemi érzéseinek különbözőségeiről. — Lelki szerelem. — A szerelmi ideál. — Normális szexualitás. — A szerelmi párvalasztás képessége. — Belegyezés kizsárolása. — Fehér és vörös házasság. — Régi jó idők. Mi a morál? — Csálódott szerelmesek házassága. — A boldog szerelem hármas hangzata: Értelm, szenvedély és telkiség. — A házasság nem gyógyszere az abnormalis szexualitásnak. — Meddig mehet az őszinteség a házastársak között. — Normális és kóros féltékenység. — Homoszexualitás és féltékenység. — A házibarat. — Küzdelem a szerelemért. — A házasság előtti és a házasság alatti szabadság két-éltű fegyver. — A gyermekprobléma. — Egyetlen lehetőség van és ez az egyezés. — A monogámia. — A flört. — Öregedő házasságok veszedelme. — Házasság hűség nélkül? — A nemek teljes egyenjogúsága. — Pajtásházasság. — A próbaházasság és határozott időtartamu házasság képtelenség. — Az anyós probléma. — A házasság jövője. stb. stb. E rendkívül érdekes munka ára füzve 90 Lei.

Megrendelhető a

Brassói Lapok Könyvostályában

Őszi divatlap-ujdonságok

nagy választékban

Női divat:

(Általános)

Iris	Lei 125.-
Stella	„ 96.-
L'Élegence feminine	„ 95.-
Saison Parisienne	„ 100.-
Smart	„ 125.-
Elite	„ 115.-
Grand Revue des Modes	„ 130.-
Revue Parisienne	„ 120.-
Star	„ 145.-

Speciális kabát- és kosztüm-lapok

Le Tailleur Modern	„ 245.-
Le Tailleur Pratique	„ 240.-
Smart, London Styles	„ 240.-
Costumes Manteaux	„ 125.-
Manteaux et Costumes	„ 125.-
Confection Juno	„ 110.-

A divi szabásmintás divatlapok állandóan kaphatók. Pósta szállításkoról kétfő 20 lej postára küldendő be.

Brassói Lapok Könyvostályá, Brassó, Kapu-u. 56-58

(Hátul az udvarban)